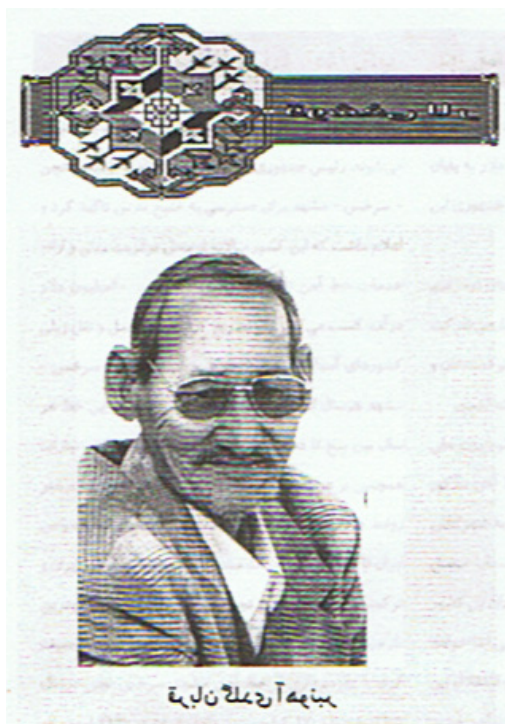

ياغشى لارى ياتلاياس

ايل شاهيرى
قوربان گلدی آهون بر
(-25.02.20051947)

"قيسغاجيق باهار"
(سايلانان قوشغى لار)

5	سوز باشي
8	فراغي
	ياشاسين دنيا
10	قوشغيم
11	واطانيم (1)
11	واطانيم (2)
12	غيسغاجيق باهار
13	باراتمك
14	مختوم قولا
15	كورپه
15	يكله يگ
16	واي غمريم
17	واطان قهرمان لاري انه جان
17	جان انم
18	پاي ايسله مين
18	مايام
19	خالي چي گوزل
19	تركمين قيزلاري
20	اورتياشينيگ سوداسي
20	بولماسين
21	كونه يارا
22	كج يلك
22	اون دو قوز مينگ باهاري

23	اوبامیزینگ لالیگ قیزی
23	جرہ یم
24	ایلکینجی باغت
25	خوار اتدینگ
25	نامراد اوتر
26	عشقی نابیلین
26	آی بولہگ یوز
27	اوز ایلیمینگ مارالی
27	چاغیریش
28	قیجاق
28	سویگی (محبت)
29	بہار بایرامی
30	یاز گلیار
30	حاقی میز
	بیر شیرین واقا (پهلوان الاراباغشلايان)
31	
33	آق قایامازاری
36	انه دیلیم سائر اسین
37	آرقاسیز
37	بیرلہ شیگ
38	شادیان توی الار
38	امیدلی قوشلار
	قابوس گنبدی (مونگ ییللیق یاشینا) 39
40	بار اتدینگ
40	ساغلیغا سلام

41	پرہ کت
41	بیلدیرمہ
42	دیریہن
43	ربا - (درصد)
43	آباددیر
44	اوغول قیز غمی
44	یخشی نیت
45	ترکمننگ تویی
46	شایاد
46	قدرتالی انسان
47	مرد یاشا
48	گچگین
48	یانداق
50	ایله نسخه
50	سیرداش
51	وپالی البرز
51	ایلینگیلن بول
52	انسان
53	توی توتیان جوان
54	چالینمادیق مقام
55	دانشجولارا
56	چاقالیق دوری
60	قربانلیق
60	ناموسیم
61	یانایین

62	یاز یاغیشی
62	بی آجال درد
63	ناظار لی استاد
63	قازاق پانق هانی؟
64	دوشو شوق
64	حالیچی قیزلار
65	ترکمن خالیسی
65	شاحیردان حارای
66	اینگ سونگقی آرزویم
67	تاپیلماز
67	بیلدیرمز
68	بایلی باخشیسن
68	خالدنبی (خالدین سنان)
69	آزادی
70	کیم سینمه شاحیر!
70	تولدی دیگر
71	تورکمنینگ ایلی
72	ترکمنینگ یگیتلری
72	تورکمن بدوی
73	ترکمن گوزی
73	مسکین قلیچ دیر
74	بیر سویجی گیجه
74	یتیمیش یاش
75	سویدبها، (قالینگ) «مهریه»
76	قهرمان قیز

76	اۋورندىم
77	پىنگگەسىز توي
78	جوشغىن
80	آزادلىق
81	اجەمىنگ وصىتى
81	گورونيار
82	شىرىن آرزولار(قىزلار آرزو)
82	تركمىنىگ ساري
83	كويسەپان
84	فراغي حاقد
84	سويگىنىگ قدرتي
85	إجانگ حورماتي
86	ياشلار
86	كىجىلك سىناق
87	ھنار
87	گۈلداغىنىگ گۈلي
88	عاجاب زامانا
89	ايسلەگىم
90	ادە رىن
90	توركمىنىگ مىراثى
91	شاھىرىنىگ قوليازماسى

شادلىق، شاقالانگلىق ئۇتۇش چولىمىدە،

قلم جوشوپ دُر ساچىلىپ دىلىمدە

"سوز باشى"

پا راصاتلى ايل شاهيري آدى بىرلن، بويىگ آدى آلان خالىپا قربانگلى آھون برە، بۇ اتالارناقلنى اولانماغى اصیل يرلىگلى بيلمەيارىن: «يىتىم اوغلان ايت بولار، اولەسە يىگىت بولار...». چونكى ايل شاهيري و ايل اوغلى بولان شاهيرى، ايل بولان يرىندە، هيچ ھاچان يىتىم دالدير دىيلسە، دېسىنگ اونگات بولايچاق يالى. اينە شو ايكي اغيز باشلانغىچ بيلن ترکمن صحرانگ آد - اوازالي، بيىک شاهيري قربانگلى آھون بر، يوق قربان... دال دە، دورميشينگ رحم سيز اينيم - چيقيم لاريندا، اغيم و دۇنوم لريندە، يانغين، اۇرتە نچلريندە، زمانانينگ غريبلىق قامچي سينيگ، يالانگاچ، آغاچ اتلي ارقاسيندا حاضره، بوگونه چنلي هم ايزي ياتان ياغرى ني سيندا، هنيزم يارالارينا شره به سچيپ اۇرتە نيپ کۇيوپ بيشيپگليان دريا يورمکلي، داغ هايياتلي درد اوغلي نينگ حاقيندا سۇز آچماق چندان بير انگساد زات بولماسا هم، بو وظيفاني اۇزيمه بير تاريخي و ميلى بورجيم بيليپ يازمالي بولدوم:

قربانگلى اۇترغملي گيجهلر اۇتمه ديمي مۇنچه اۇتن موچهلر

يادا:

نه حاساپدا، نەساندا، سن، درد دن يورمگي غاندا سين
پايلانشيقدا، اول يانداسن، قويونگ درديمه ياناين.

ويا:

قربان ييت دنياده آدينگيىتمەسين، مەنت بيلن مردينگ ايشي يىتمەسين
ايليمينگ آياغناديکن باتماسين، ايل آلادا بيلن شاهير ياتياندير.

و اون(10) لارچا بلکي ده کويي راگ تليم - تليم يرلرده شيله بير عاجايىپ اويديگه شيک، حئي غريب ليغي حتي دردي، يانغيني، اۇرتنمەگي اوادان، گوزل، گويه بير "اوادان قاپلاتيپ قويي لان صورت يالي" گۆز اونگينه گتيريب، روحينگا، جانينگا، اونکي سونگينگه اورنايان بيتلري بار شاهيري، گلينگ انصاف برينگ نەنگ تاريپ لامايلى، نەنگ اۇومايلى، نەنگ لال يالي سۇز آچمان ديميپ دورايلى، يوق، اوندا انگيردا بي انصافلىق بولار، تاريخينگ گله جگينده حۇکمان يوزي قارا بولاريس. بيز بولا بولا، تاريخينگ رحم سيز محکمه سينده اصیل يوزقارا بولاريس شاهيرينگ ديليندن اشده لي:

قايقاريپ گز دۇشينگي يه له بريپ،

پلند توت باشينگي آسمانا گريپ،

يئريالي ساخي بول ساچاغينگ سريب

چندن آشا اۇسمه، يه لينگ بيلن بول.

«ايلينگ بيلن بول ديهن قوشغي دان»

یئر باقالی شاهیر گیده ره یول قویمان دیر، قاچار یودا. شاهیرینگ هر بیر قوشغی سینی اوقاسانگ، اول سنی دوغری اوز وجدانینگ، اوز انصافینگ اونگونه چات ماچات قویادا دوری بر یار، ایل شاهیری قربان گلدي آهون بر گنبدکاس شهرینگ، تکه مَحَله سنینگ غریب چاتماسیندا (کاشکی چاتما بوردي، زوردان دوران کومه سینده) 1325 نجی شمس ییلیندا دنیا اینیار. بو تایدا مَحَله نینگ آدینی گتیرمکی میزدن مقصد، اول ییل لاردا بیرنأچه اوپلی تکه بولان سونگ اولارا "ایکی اوپلی لر" دیبیل یان اکن، البت شاهیرینگ دنیا گن کومه سنی اوپلی حاسابینا گیرمأن اکه نی. شول ییل لرده ترکمن صحرانینگ آد قازانان مشهور سازاندا و باغشی سنی اُراز مَحْمَد تکه ده شول ایکی اوپلنگ بیری اکن. غریبگ-دا، هیچ زادی بولماسا، خدایی بار دیبلن بیر نقل بار. شاهیرمیز بیلن باغشی اُراز مَحْمَد تکه نگ اوپلی دوغری بیرگیجده، بیر ساغاتدا بیلهجه دنیا اینیارلر. باغشی اُراز مَحْمَد تکه نینگ ایکینجی پرزندی اولام اوپلی بولان سونگ، اوچ گیجه گوندیز توی توتوپ آیدیم ساز ادمه لی بولیارلار. باغشا خابار بریلیار: قارری بای اُقانگ-دا بیر اوپلی بولان یالی. اوندایوریته اُوزی گلیپ شاهیری قوتلاپ: آی تووی (Towy) یکن! (شاهیرینگ اجه سی) قیامت گون قونگشی دان دیلن گورینگ بار. گلینگ سیزم شو اوچ گیجه گوندیز بیزده کچیرایینگ..... شیله لیکبیلن اوچ گیجه - گوندیز توی توتوپ آیدیم ساز بولوپ، شاهیرا آدقویمالی بولیار. باغشی، یاتان یُری یاغشی، شهید اُراز مَحْمَد تکه، اُوز اوپلینا آنا آغشام سنی بولان سونگ هم-ده کُنه بیر آد قالمالی بولوپ "آنا قاقا" و شاهیرا، ارتیری قربان لیق بولان سونگ "قربان گلدي" داقیار. ینه بیر ایل آرادا روایت بار. اُراز مَحْمَد باغشی شاهیرینگ آتاسینا آیدپدیر: شو اوپلننگ یابیرینجی باغشی بولار یا قووی شاهیر، سبأینی سوران لاریندا، اول آیدپ دیر: شو اوپلننگ آغیسی بو اوپلان لارینگ آغلاماسینا منگزمه یار. آغی سیندا بیر زارین هنگ بار، آچ لیغا جئدام لی، سویت بریلنده- ده اولپ- اوچوپ بارانوق، گویه شو وقت همه سویدی امسه، آغشام سویدسیز قالای جاق یالی و شیله راکلر..... چا غالیق دان ییتی ذهین لی، بیرزاد آید سانگ ایکی قایتا لاپ یُورم لی دأل، بیر آیدان سوراسانگ-دا دوغری صورتا قایتا لاپ جواب بریأن اکن:

یا ایرراگ دوغدم میقان، یاداگیجاً قالان لار دان؟

یا تقدیرینگ کروه نینه، آغیر، تالانگ، سالان لار دان؟

یا دو غریسی بو دورموشدا، شور بخت آدین آلان لار دان؟

یُریوزینینگ بدبخت لیغی، دینگه مانگا دیره یار دوست.

یوقارقی بیتلر شاهیردان هارای آدلی قوشغی دان، شاهیر اُراز مَحْمَد اُراز نیازی دوستونا یازپدیر، اولام جوغاب بریار:

سن یالی بولار دی یادا بولماز دی گنبدینگ غم توتان کوچه لرینده
غصه لار آیدیم، هینگه گلمز دی برچ توتوب یاتیردی آدام سیرینده
سن شوندا یاسا دی یینگ اوز سطرلرینگ، یوره گینگ درلرین قوشغا سینگدیرپ.
کاته - کاته یاتان حسرت لارینگ گوزلرینگدن دومه - دومه انگدیرپ.

شاهیرینگ یاشایشی دیسنگ چیلشیریم لی. اونگ یاشایشی میداما بیر اوستی

اچىلمايدىق سىر يالى ايدىنگ - اچىق دال. سىرلى ياشايشىنى شىلە قورجالاسانگ، بللى، اچىق بىر زات انگلاب بىلمىسىنگ، يۇنە هر هىلى نىغتاسانگ-دا، اونى تنقىد الە گىندىن كچىرسىنگ-دە دىنگە بىر مانا يەترسىنگ: شاھىر صداقتلى، وپالى، ايل-گونىنە مئداما مەربان، شىلە خوروزار-دا بولسا و اطانىنا، اولكەسىنە انگىردا بىر اوقىبلى و پادار:

ماوي آسمان لي اولكأم، غم باسماسين هىچ هاچان،
گولكي بىلن گۆز آچسين، تازه دنياگۆز آچان.

و يا:

غانىم-قوقوم، جان واطان
مئدام سور دوران واطان
جان سانگا قوربان واطان
گول دوران لي واطانىم.

شاھىرنىگ همىشە بىرمانگا آيدىان سوزى بار، اولام: آدم نأچە يىل اؤلسە اؤلأى يان اكن. من اون (10) يىل اؤلپ، بىردىن دىرەلدىم. شول اون يىل منى بىر عمر ايزاقويدى. بولسا داسونكى بهييت اكن ... اينها شولار يالى بىر اوستى باسقىق و اقالار شاھىرنىگ ياشايشىندا بار. آدمى داش گۆرنىشدىن باقىپ، اونگ باراسىندا حكم ادمك نادوغرى زات مىقان دىيان. شول اؤلدوم دىيان 10 يىلدا اينها «انسان» يالى چونگكىرمانالى قوشغىنى ايلىنە ھودىرلابدىر. دىنگە بىر «انسان» دال دە، «كروە ن قوران» يالى پايمالار شول يىل لارنىگ حاصىلى.

خراسانىنگ مشھد شھرىندە آوارە بولوپ گزىپ يوران شول 10 يىلدە، ياشايان كۆچەسىندە چاغالار ارتهكى آيدىپ برە ر اكن، چاغالار-دا شاھىرا «الف . ب» يازمانى-پوزمانى اورە در اكنى. آدمىنگ داش گۆرنىشىدىن قاراماق شىلە بىر ايشە سبب بوليار. چاغالارنىگ آتالارى - انەلرى، "«عموآوارا» بىر ايشچى، گوندىز ميدان بار دە يوك لىئار، آغشام سىزە ارتهكى آيدىپ برىار، سىزھم اونگا يازمانى - پوزمانى، حاسىب - حاسىب اورە دىنگ، حاقنى اييايمە سىنلر" دىيان اكنى:

قارداش دىيىپ قوانانىم قوردبولدى
تقدىرە باق يادايلى بىزە يورد بولدى
ياردىيىپ يانانىم جانا درد بولدى
واخ نىلايىن غاي اوستونە غاي عمرىم.

شاھىر ادبىيات عالمىندا كۆپ فورمالار بىلن سىنانشىپ گۆرۈپدىر. چاقلار ادبىياتىندا، مشھور «انەجان» دىين شغرى 1377، ايران رادىو، تلوىزيونىنىگ آلتىنجى فستىوالىندا، توتوش ايران دا برىنجى شىغر تانالىپ اينگ اولى اورنا ايه بوليار. بىلە بىر برىنجى ليكلر نأچە گزەك شاھىرا ال برىپدىر. فستىوال لاردا مئداما شاھىر قوشغىسىنى ايكى دىلدە اوقيار، توركمەن دىلىندە - پارس دىلىندە. فراغى دىين مشھور شىغرى، اينگ سونگقى چاپا چىقان مختوم قلى فراغىنىنگ كامل ديوانىنا گىرىپ، شاھىر ابدى ليگ شاھىرلار خاطارىنا گىرىار. فراغىنىنگ پارس دىلىندە ترجمەسى دىسنگ بىر عاجايپ اويىنگە شىك. فستىوالدا

بیك ادبیات استادلارینینگ بیر ی سوریار: پارس دیلیندن تورکمن دیلینه گچردینگمی؟ یا تورکمن دیلیندن پارسا. اول دانشگاه ادبیات تهرانینگ بللی بیر استادلارینینگ بیر ی اکن. ادیل شول سورا غ دولت محمدآزادینگ پارسچا ترجمه سنده ده بولیار مسکین قلیچنگ پارسچا ترجمه سنده ده. شاهیر قیرق ییلا قولای ادبیات ایشینده، یازیپ قویان پایمالاری، داستان لاری پارس دیلینده قوشغولاری دیسنگ کان. اول رباغی نی- دا سیناپ گوروپ شاهیر عمر خیامنگ آتاسینا رحمت ایبریپ اوزینه شیله یوزله نیار: «بولی بر قوریانیم غزلینگ بیلن»..... شوندا مالیم بولیار شاهیر «غزل سرا»، کوپ قوشغی لاری غزل صورتیندا قوشولوبدیر البته پایمالاری- دا بار: «یاشلیق خجیوی» یا بیله گزن دنگ دوشلارا، مثنوی قالبدا آق قوشغی- دا بار. شاهیرینگ اوز آبدیشینا گؤرا قوشغی نی آق قوشغی بیلن باشلادیم: «اؤز انه م» - «غیسغاجیق باهار» - «سؤیگی» و شاهیرلیق یانغیندان باشلانار دییار شاهیر، کریم قوریان نیه س. شاهیر قوریان گلدی- ده سؤیگی دن ینگیلیب یانان یئری کان. شاهیرا شو وقت بیر پورصات ال بریپ، بیرنآچه سایلانان قوشغی لارینی چاپ اتمانه مومکین چیلیک دؤراب دور. بلکم سونگی کوپ بولسون. انشاءالله شیله بولار. اؤنگی بولاندان سونگی بولسون دین آتالار ناقلی بیلن سؤزیمی سونگ لایان. محمودپایدار (تکه)

فراغی

(چاپ شده در آخرین چاپ دیوان کامل فراغی)

نصیب ادیب ینه گلدم قاشینگا،

کوثرینگ سوویندان، ایچن فراغی.

اول دورت اطلی قوراق بولوپ داشینگا،

حق بو یروغنا، عرشا اوچان فراغی.

حق رسولینگ قوللوغینا، یه تی شیب،

هو حق دییپ اصحاب لارا قاتی شیب،

پاتا آلیپ الله یارلیق ادی شیب.

ولی لسانینا، گچن فراغی.

علم دریاسیندا غرق بولوپ کاته،

غایبدان سوزله دینگ قالدیق هیهاته،

کاء سوزلرینگ بولسا شیله بیر ساده،

دیوان دوزیب دؤرلا ساچان فراغی.

الِدان بریپ سن مردلرینگ مردینی،
چکیپ، داغلار چکه بیلْمآن دردینی،
جاندان عزیز گوریپ ترکمن یوردینی،
ایل دردینه یانیپ، اوچن فراغی.

سویگی دمه، سنگسویگینگه یه تن یوق،
چین سویگی ده، اوتیلان کوپ اوتان یوق،
فراغ دوشه نلرده بللی واطان یوق،
واطانین انه ری، فوجان، فراغی.

کشت ایله یپ جمله جاهانی، گزه ن،
تیلقلیچی بیلن ظالیم، چوزان،
ارکین یاشایشینگ، نوسخاسین، یازان،
اولچکه مناسیب بیچن فراغی.

مئدام تورکمن تاجی سَنگ باشینگدا،
تولقین لی یوره کله دگره داشینگدا،
«قوربان گلدي» بیغلاب اوتیرقاشینگدا،
باقی منزلینه، گوچن فراغی.

1993 - 1372

آق توقای

ترجمة فارسي تحسین شده و تأیید شده در پشت صفحه در اولین همایش فرهنگ و تمدن
ترکمنها - دانشگاه علوم پزشکی مازندران (ساری) و دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران و ...

زائر قبر فراغی نزد ایزدبس حبیب.	(در قالب و اوزان شعری)	«فراغی»	ترجمه و شعر: ق. آهون بر
کُل معصومین و چهلتن و ملاک دوراد.	چاریاران گرد او از چارسو بانگ هو،	صد هزاران شکر ایزد بار دیگر شد نصیب،	
شاعری و عارفی را داده ایم امشب ترا.	آنکه دادش جرعه ای از آب کوثر گفت ورا،		
خوابی و بیداریش را برده بودش او زیاد.	در چنین احوالی آمد عارف نیکونهاد،		

شاعری در جای خود، عارفی دارد اصول. این چنین مختومقلی شد جزء اصحاب رسول،
 ای فراغی خود گواهی بسته ماند هر رهی. عاجز از درک کلامشش رازها دارد گهی،
 چون روان رودی خرامان سوی دریا در رحیل. بعض جاها درک مفهوم آنقدر ساده سہیل،
 مصراع و ابیات تو هر یک بیان سورہای. دردکشی بس مقاوم، در جفا اسطورہای،
 چون تو عاشق را ندیده تاکنون بخود جهان. درد ایل و عشق میهن در رگ و جانش نہان،
 عشق مجنونی کجا کہ بہر لیلی میگریست. عاشقی و عشق تو نیز عشق پاک دیگریست،
 چون رہ عشق فراغی والہ و دیوانہ من. سوختن را بہرچہ آموزم از پروانہ من،
 رسم آزاد زیستن میراث توسست ای مرد حق. گشتہای دور جهان را بہر رسیدن بہ حق،
 در میان عارفان از بہترینہا، بہتری. تاج ایلی بر سرت، ایل را تاج سری،
 وہ چہ شیرین است و زیبا وصف حال عارفان. «قربان گلدی» بر مزارش اشکریزان در
 فغان،

1372

(صلح جہانی بمانسبت گفتگوی تمدنہا) آیدیمی رادیو گرگاندا آیدان خلیفہ باخشی بایلی
 تکہ

یاشاسین دنیا
 یئر یوزیندہ یتیمیش ایکی ملت بار،
 شیطانینگ شری بار یوزمونگ دلت بار،
 دنیا دوغان لیقدا، گور، نہ لذت بار،
 اغزی بیر پاراخات یاشاسین دونیا.

دونیا بیزینگ واطان میز دیر آدام لار،
 دوغان لیق لذت دن دویماز دادان لار،
 صُلخی - صاپا، آیدیمنی، آیدان لار،
 آسودہ - پاراخات یاشاسین دونیا.

یوق بولسون دنیاہہ شیطانینگ شری،
 ییگرنجی، اوروشینگ غاضاب قاہاری،
 تۆسسہ دن صاپ ادیب آسمانی- یئر،
 بلاسین سالاہات یاشاسین دونیا.

بارىمىز بىر انانگ - آتانگ بالاسى،
پارخ اتمز، سارىسى، قىزىل آلاسى،
دونيا آدلى پرىستانىنگ لآلهسى،
گول يالى دوامات ياشاسىن دونيا.

1378 شمسى گنبدكاوس

قوشغىم

قوشغىم گۆز ياشىمدان قانىپ جوشماسا،
باغرىمىنگ، ياراسنا، ملحم قوشماسا،
قوشغىم بىر، آراسسا، عشقه دوشماسا،
من اول قوشغا، قوشغى ديه بىلمىن.

قوشغىم، دامار غانىم بىلن آقماسا،
قلىبىمىنگ، ھىنگىنە دوشمان باقماسا،
يا- دا، مڭگى - شىرىن قىزى باقماسا،
يۇق، اول قوشغا، قوشغى ديه بىلمىن.

شىغرىم، اىلىم بىلن دىنگ، آغلاماسا،
شىغرىم، گرەگ يىردە وقت چاغلانما،
قالار، غانىما، يۇل، باغلاماسا،
من اول قوشغا، قوشغى ديه بىلمىن.

گرەگ وقتى، خىزدىك پە تىشمىسە،
ظالما قارشىلاپ اوق، آتیشماسا،
يتمىسە، غرىبە، قۇل قاتىشماسا،
يۇق اول قوشغا - قوشغى ديه بىلمىن.

تويومدا شاد، ياسدا قارا گىمەسە،
قارادىنگ دىپ قاررىلىغى سۇيمەسە،

اۋلىمە - ديري مە، قَدَر قۇي ماسا ،
مِنْ اُول قۇشغا - قۇشغى ديه بيلمىر.

ماوي آسمانىنگ يىلدىزي چا بولماسا ،
يانداق باشى يانسا ، يانيپ سولماسا ،
دۇرنا لاري، آصيل يادا ، سالماسا ،
يۇق اُول قۇشغا - قۇشغى ديه بيلمىر.

قۇشغىمىسن! پۇلاد - دان، قاتى بولمالي،
قۇشغىمىسن! قلىچ - دان، يىتى بولمالي،
باغرىمىنگ، غانى هم، اتي بولمالي،
يۇقسا سانگا، قۇشغى ديه بيلمىر.

1379 شمسى - ايران

بيگمىراد استادىما باغىشلايان.
آيدىم: آيدىيانلار: صالح تکه - رحيم عطا - «گروه مختومقلي بعنوان سرود ملّى جشنوارهها»
«قربان گلدي آهونير»

واطانىم (1)

با ترجمه فارسي در قالب و اوزان شعري با ساز (آزادلىق)

عصرلارنىڭ قۇانچى،	آدلى، شانلى واطانىم.
نسللرنىڭ دايانچى،	گنجى - كائلى واطانىم.
بركتلى چولنىڭ بار،	قىزىل - ياشىل گۈلۈڭ بار.
مرد قهرمان ايلنىڭ بار،	شیر جوانلى واطانىم
ياشى - قاررىسى ديمان،	گۆز آچانى مسلمان،
سۇيانلرى چين مىخمان،	آشلى نانلى واطانىم.
گۈرە شلردە اۋنگدە دیر،	گۈر اوغلىدى جىنگدە دیر.
آيدىم - سازى ھىنگدە دیر،	قهرمانلى واطانىم.
باقى پارلا بايداغىم،	بايداغىم دیر آيدىمىم،
قىرمىزدونلار گىدىگىم،	نام - نشانلى واطانىم.

قربان سانگا جان وطن
غانیم - قوقیم جان واطان،
گۆل دوران لی واطانیم.
مِدام سُر دوران واطان،

1377 شمسی، شعر برگزیده جشنواره بعنوان سرود ملی برون وطنی رادیو و تلویزیون ایران.

ایدیم گره گ ساز گره گ،
غم خانا دال واطانیم،
سویگی گره گ ناز گره گ،
بیگیتره، قیزلار،
باقی باهار یاز گره گ،
جبر چکن ایل - گونه،
یاس خانا دال واطانیم.
شادلیق ئوی لار توتانیم،

غم باسما سین هیچ هاچان،
ماوی آسمان لی اولکأمی،
تازه دُنیا گۆز آچان،
گۆلکی بیلن گۆز آچسین،
ایرالیق شربت ایچن،
آزمی بُونأچه بیلدا؟
یاس خانا دال واطانیم.
بس! ماتاما، باتانیم،

ییتیپ گیتی لب لردن،
کاکلی لیکدی قَهقه لار،
شول بیر سیخلی گپ لردن،
قولاق اِت قُوقه گلدی،
سانگسا، بولدی صپ لردن،
گلین قیز، تویا یاخشی،
یاس خانا دال واطانیم.
گۆپ غایغی لی یاتانیم،

كۆپ غوغلار گورە ن سىنگ، غانىم قۇقىم جان واطان،
بوگون بىلىنگ برە ن سىنگ، جان سانگا قوربان واطان،
قاشىنگ چىتمان دوران سىنگ، داغ آرمان-آرمان واطان،
ياس خانا دال واطانىم. داغ آرماندا، اۆتە نىم،
غم خانا دال واطانىم

1378 شمسىي

غيسغاجىق باھار

بىر سىخلى دال اۆيدىان باھار ھىيئردە،
يئرنگ - گونگىنگ آلا بىلش يالى.
يۆنە، ياز سوويليار، ھر يئردە بولسا،
بىز اوبادا، يازىنگ سويلش يالى.

بىز اوبا، بىز اوبا، نىردە سن - نىردە،
يالتىزلىقدا كويسە يارين يازىنى
جوشى شىپ، سىپى شىپ اقيان چشمەلنگ،
شارلاشىپ دۆرە ديان يوق قىن سازىنى.

ينەدە كويسە يان انگري سىز - بارسىز،
ال - ياشىل اۋويسىيان اوماسىز چۆلنى،
اير ارتىر اكينلنگ يوزىن سىي پالاپ،
غايرادان شوۋولداپ اۋسىانجە يئلنى.

چىگىللم دىر، سارى سئلە، بزاندىر،
گون دوغارقى كالىنگ دگرە- داشىنى،
اوغىل مى؟ قىز؟ دىپ تىريان گولمىز،

الان دېر توقاينگ بۇيدان - باشيني.

گۈۈنيمە بولماسا، پىسسەجىك دېپانگ،
بىزان دېر اوستيني، يىلمىك دېر يۇوا،
اورتا بويلي - قاراگۈزلي، قىزلاري،
اير ارتير - گىچ اغشام گليان دېر سۇوا.

ساخي دېر طبيغات، عزيز اوبام - دا،
گۈزل ليگىنىنگ بارين بىردن برە ن دېر،
ياني ياسي، ايزي اوزيلمز چۇلنە،
عاجايىپ رنگ بە رنگ پردە گرە ن دېر.

اجم جانيم زارلاپ گچدي دونيادن،
تليم گزگ، اۈز اوباميزي يادلاپ،
كا ماحالار بولسا، يالان دان - چيندان،
شېرىن آرزو بيلن گۈۈنيني شادلاپ.

غيسغاجىق باھارميش اجم جانىما،
بىزىنگ اوبامىزىنگ گۈزل باھاري،
يۇنە بىردىش اكن بوتېن گچمىشده،
چاغاليقدا، گۈرە ن اغشام سحري.

مىنم كويسە يارين، ايليم - گۈنيمي،
ايل - گۈنيم بولماسا آي - گۈنيم بۇلماز.
كويسە يان، كويسە يان ھريئردە بولسام،
چىقارسام يادىمدان گۈل يوزيم گۈلماز.

گۈۈنينگە گتيرمە بىز اوبانگ يازي،
غيسغاجىق باھار دىپ آد برجگ سانگا.
اوماسىز چۇلونگدن اۈسيان شىمالدان،
باھارلىق سوغانىنگ يۇللاور مانگا.

«واطانا، اولايىب اۇنگال مادىق دال،
واطانا، اولالمان اۇنگالان گرەگ.
بارزادي، بار اتمك هر كىمىنگ ايشى،
يوقدن، بار اتمانى اۇنگاريان گرەگ.»
«كرىم قوريان نپس»

باراتمك

بارزادي باراتمك هر كىمىنگ ايشى،
يوقدان بار اتمانه گرەك دىر كشي.
گون به گون گويچله نپ قلمپازيشى،
تړس گويجي، ترسینه قانگيريان گرەگ.

بىزه، انسان گرگ، انسانىنگ گلي،
سۆزلانده دوزلاسين، ظاليمي ديلي،
غافللىقدان دوشمان آلايسا، چۆلي،
بويون اۇنگورغاسين اۇنگوريان گرەگ.

عالم گرگ، حق سۆزىنى سۆزلەسين،
عاقل گرگ، اوز اصلينى ايزلاسين،
عادل گرگ، عجىزلىرى گۆزلەسين
ايلى بىلن آغلاپ، انگرە يان گرگ.

يۆنه يانگراپ اوتىردىمانگ قازرىلار،
اۇلانگ پهمى، پهمىمىزه قاريالار،
قاوون-دا، پەتيشسە اۆزى يارىلار،
بىزه شيله قازراپ يانگرايان گرەك.

قوجىر گرەك، غايرات گرەك بىگىده،
هجوم قىلسا، لىزان سالىسن ياغي-دا،
گرگ بولسا، پلند باشلى داغي-دا،

كۆكەي بىلەن دۇيىدىن سۇغورىيان گرەگ.

بۇگۈن كەي، قىزلارمىز ارتىركەي ئەنە،
دۇير دىر آيلانار، دولانار ئەنە،
و پالى اوغىل - قىز عزيز واطانا،
شىلە قىتچى لىقدا دۇغورىيان گرەگ.

1361

مختومقۇلا (ماغنىم قۇلا)

گۈزىنگ آيدىنگ ايليم - گۈنىم،
ماغنىمقۇلا، دۇران بۇگۈن.
گۈر پلە گەي، آغىم، دۇنىم،
دردلى لره، درمان بوگۈن.

شىرىك بولدوگ غارىبزادا،
فراغى يەتتەپ، پريادا،
جاي بولوپ آدي دونيآده،
بگىچ دن گۈز، گريان بوگۈن.

نيرأبارسانگ، ماغنىم قۇلى،
قوانيارين، آدينگ اولي،
سن توركمينىگ سولمازگولى،
كوللى دونيآ، ريحان بوگۈن.

دونيا سانگا، ايه بولدي،
يئرلى - يئردن ميخمان گلدي،
شهراتنىگ عالمه، دۇلدي،
قوربان گلدي، خايران بوگۈن.

فراغيا دوران بوگۈن،
ظاليملارا، آرمان بوگۈن.

آقتوقاي 1379

كۆرپەلەر

تايلى جا كۆرپەدىك، تايلى جا يورەك،
سن مانگا درە كدىنگ، من سانگا گرەك،
آرمان! سن سىز گچدى غمرىم، بىدرەك،
گچمەدىنگ يكانگدن واخ قارا - گوزلىم.

بىر دونيا سۆيگىدن دۇلى دي، گوزىنگ،
قولىنگا، قول سالسام يوقدى سنگ سۆزىنگ،
قىزىل كۆز بولاردى، شول وقت يوزىنگ،
قوچمادىنگ بىلىمدن واخ گولر يوزلىم.

يىتىپ گىتدى سونگقى عطرلى جا خاط،
توتاشدى گىزلىن جە چكىلن صورت،
قاچايلى دىدىم من تاپىلار بىرجە اط،
قاچمادىنگ مىنگ بىلن بال شىرىن سۆزلىم.

نە شور بولدى كۆرپەلرىنگ انقبالى،
سندن آيرى لاتانىم ديوانه، دالى،
آينادان آچىقدى قوربانىنگ پالى،
آچمادىنگ سىرىنگى يورە گى دوزلىم.

1353 روستاي نودەكتول على آباد

يكلەگ
كچىلك! من سانگا آسىل دىگمەدىم،
يكلەگۆرىب، كۆپ اويونلار اوينادىنگ.

ياندېم، كۆيدىم، يۈنە باشىم اگمەدىم،
يالنگىز باشىم، يىنگە بىلمان يانئادىنگ.

يىقدىنگ ايلكى، اجم - اتامى آلپ،
ياماشغان قالامدا، يىگسأمە چالپ،
اۈز ايشىنگدن اۈزىنگ پىشمانا قالپ،
قارا يئرە، سىنگە بىلمان آينادىنگ.

دۇشون ياردىم، بار اوينايان اۈينونگا،
اوز يىلمز زىجىردىم، سىنىگ بوينونگا،
اوز يىلپ دۇشمە، يىكە، قوينونگا
اكرن اۋىدىپ، اگە بىلمان باينادىنگ.

دايانجىم دوستلار دى بىرلألىگ گۈزەل،
چارەسىز مىش اقبال كچ بولسا اوزال.
يىكەلىگە يازىب باشلامدا غازال،
شوندا جۇشوپ، دىنگە بىلمان قاينادىنگ.

1354 روستاي نودە كتول علي آباد

واي عۇرىم

اللا، يەتىپ بارىار حاسراتلى ياشىم،
ارمان بىلن گچن اكن واي عۇرىم.
شىلە دىك توتسام - دا، گۇرگىلى ياشىم،
مئدار تاپماز، قرار تاپماز جاي عۇرىم.

گۇۈنىمى خوش ائدىم، قارا گۇز قىزا،
شول قاراگۇز قويدى دورموشىم ايزا،
عۇرىمىنگ يازىنى دۇندەرىپ گۇيزە
سايلىغا سالدى، عاجاب باي عۇرىم

قارداش دىيىپ قىوانانيم، قۇرد بولدى
تاقدىرا باق، ياد ايل بىزە، يۇرد بولدى
ياردىيىپ يانانيم، جانا درد بولدى
واخ نىلآين، غاي اوستونە غاي عۇمرىم

قوربان گلدى قالان عمرىنگ قادرىن بىل
خدايا شوكر ايله بردى سايراق دىل
يۇنگ ساقان دونيادىر ساقالينا گول
شوندان بويان گوليان لره تاي عۇمرىم

1373

إنه جان

يۇرچن - يۇرچن اليم توتوپ،
يولا سالان، إنه جان سن.
يىقىلامدا، قۇلیم توتوپ،
مأهریم آلان، انه جان سن.

خاسسالاسام، سن داشىمدا،
پروانه يالى، قاشىمدا،
گىجەلر ياتمان باشىمدا،
عۇمرى سۇلان انه جان سن.

جانىنگ ياقىب، گىجە - گوندىز،
يانىپ يۇراندېرسىنگ ھنيز،
دونىيادە، بارزاددان، عزيز،
عۇمرى يانان انه جان سن.

بەھشتە، سالمازلار منى،
راضى قىلماسام من سىنى.
إنه لرىنگ بللى، گونى،
پايىن آلان، إنه جان سن.

1376 (شعر برگزیدہ سراسر ایران 77)

«آیدیم» "جان انم" 1350 شمسی

سی پالاپدینگ یوزیمی سن، یاش اکنیم انہجان،
چاقالیق میش آنکلاماقدان، داش اکنیم انہجان،
زہنیمہ قوواناردینگ، بوش اکنیم انہجان،
قبلہ گاہیم، آرقادا غیم، مہربانیم جان انم.

حاضر حاضر قوواناقدیم، داشینگدان مونگ ایلانیپ،
آتام اورنون توتوپ دوردینگ، یورگیمده جیلانیپ،
شیرین - شیرین آرزولارنگا یتیرجگدیم اویلانیپ،
آرقادا غیم، یورگ باغیم، مہربانیم انہجان.

سویجی-سویجی حکایہ لانگ، بالدان شیرین سوزینگ،
یاتسامتورسام اونوتمارین، نورچاییلان، یوزینگ،
الاهیم غریبلیق قورسین، باقی یومدی، گوزینگ،
نوری دیدام، داغدان آرقام، مہربانیم انہجان.

قربان گلادی انہلرینگ، وصفہ سیقماز، قمتی،
انہلری سیلامادیق، هرگیز، گورماز، جنتی،
یتیم قالپ کوپ چکدیم من هر ناکس دن منتی،
یورگ باغیم، دامار غانیم، مہربانیم انہجان.

پای ایسلہ من

جان آقارمنینگ باریوق آرزویم،
دنیا، پاراخاتلیق، ایلیمه ساغلین.

آغزي بیرلیگ بیلن بولایسا ساقلیق،
آرمانیم یوق، باشغا بیرپای اسله من.

یانماسا آرزودا، آتا - إنه لر، -
گویمه سه حاسراتدا، نأزلی سونالار،
باغیتلی یاشاسا، آقا - اینی لر،
آرمانیم یوق، اؤزگه بیرپای اسله من.

چکسم جبری حیا، نه بُور چکایسم،
دوکسم گؤز یاشیمی، نه بُور دؤکایسم،
ایل - گونیمه، باغت باغین اِکایسم،
آرمانیم یوق، غیری بیرپای اسله من.

قربان گلدي، دَنیه پاراخت دورسا،
باغت باغیندان ایلیم قیزیل گل تیرسه،
آغزي بر ایل - گونیم عشرتین سورسه،
آرمانیم یوق، باشغا بیر پای سله من.

1369

مایام

کوزلرینگه قربان مایام.	کوچه دن گولوپ گچنگده،
حاسراتینگدا، آرمان مایام.	نأزیلین آرا آچانگدا،
حیالینگ گونیمدن گیدمز،	گورمه سم قراریمیه تمز،
من دردینگه درمان مایام.	سن سیز گونیم - اییم اوتمز،
قیزلاردا بیرسنی سوییر،	عاشق قلبیم یانیب کوییر،
بارامرینگه فرمان مایام.	بیلیغیرا نگدا مهریم دویار،

قويما انتظاردا، مني،
تويس يورگن سوڤيان سني
قرار تاپماز گورمان مايام.
عاشق قربان گورمان گوني،

1343

خالي چي گوزل

آلنما يازيلان اوزال،
من بير خالي چي گوزل،
اوزاق گيجه لر اوزال،
دوقه يان دورلي ناقشي،
كوجي سورمگ دره سات،
گيجه - گونديز حاراسات،
حاييب بازارلار كسات.
آلتين قيمت باهالي،
دونيانگ هوزيرين گورمان.
عشرت سيز اوتيار دوران،
بايينگ بايلاري خايران،
منينگ باي هُنا ريمه،
كيم بايراغي آليارديپ
كيم اونگينچا بولياردپ
گوز اونگينه گلياردپ
مانگزا باتماز بيريجيت
آندولاريم اولياردپ
گلډك عمريم سولياردپ،
بيگيت بولسا بولياردپ
من بير پآلي پس گوزل،
كوجي سورمك دره سات
گيجه گونديز حاراسات
حاييب بازارلار كسات
آلتين دُورډن باهالي

(آرمان بازارلار كسات)

ترکمن قيزلاري

سالآنيپ چيقار سيرانا.
يوقا يورگ ترکمن قيزي،
سالدي قوانج لي عمانا.
سنگ حيانگ باريميزي،
پآك يوره گلي آصلين ايزلار
ادبلي اكرام لي قيزلار،

ترکمن قيز آبراي گوزلار،	حسرتدا قالار بيگانا.
ناموس - عارينگ نسخه يادا،	هُنارينگ تاي سيز دنياده،
بزهگينگ ساده دان - سادا،	قوي دنيا قالسين خيرانا.
آق باغت آرزوم سيزه	بر من بيرنيگزي يوزه،
شاحير قربان ترکمن قيزا	قوانسين مدام زمانا.

اورتاياشينگ سوداسي

حاراي! دوستلاريم حاراي!	چيقن سيز ياغدي دامن.
تانگريم برسین آبراي،	مشقتدا - غايدا من.
اوزال سودالي باشيم،	سودا دوشدي قارداشيم،
عيبمي؟ قرق باش باشيم،	بير عاجيب کويده من.
گلن يالي بيگريم باش،	بيلمن نامه کونگليم خوش
تاپيلمازمي بير سپرداش،	حسرت بيلن واي - دامن.
يورگ قوز قولانگ تاپپ،	ترخوسلي هريان چاپپ،
چال ساجينگ عيبين ياپپ،	گلن قيزلي جاي - دامن.
کول استيندا کوزي بار،	کونه يارانگ ايزي بار،
هنيز کورپانگ نازي بار،	بيرسورانگ لار، قاي دامن.
هر ايشده بار دير حاساب،	يانما اوزينگي کوساپ،
قربان گلدي سره ساپ،	سورا مانگ لار غايدا من

اورتا ياشدا دُول بولماسين،	اي خدايم هيچ بير بنده
عمري يانيپ كول بولماسين.	بيرگون اوندا - بيرگون موندا،
يئرسيز، يوردسيز اوز يورديندا،	يانيپ يوقسيزليق دردينده،
قولي باغلي قول بولماسين.	بير بنده، بندانگ، بندنيده،
كوپ سودا بارير باشيندا،	بيگيت بيگريمي ياشيندا،
ياز آچيلان گل بولماسين.	و پا سيز قيزينگ قيشينا،
بار بايليغي ناموس - عاري،	گل - غنچه دير قيزلار باري،
شايلا دگمز پول بولماسين.	هر اونگ پهن خريداري،
بال يالي دير بيلسنگ اوزينگ،	قربان گلدي سوزلان سوزينگ،
ساچاغيندا، بال بولماسين.	آجي - سويجي ني، بيلمزينگ،

1367

كونه يارا

نأمه دردينگ قوز قالاب؟	كونه يارانگ ايزيني،
نيرا باريانگ توزقالاپ؟	ايراووردي يوزيني،
سن غريبي يازيقلاپ،	اشدمه دينگمي سوزيني،
ال قاتما دينگ وقتندا.	پاك سويگينگه قوانينب،
مونگ يئرده يوزينگ سولدي،	يوز يئرده نامارد بولدونگ،
يورگ باغرينگ غان بولدي،	سن جيحون بولوپ دولدينگ،
ايل گون ايزينگدان گولدي،	صحراڤك تاثير قالدينگ،
سوندينگ اونونگ باغتندا.	مرد سوزينه داينانيپ،
ديپ سني اوينادي،	آق باغتمينگ بيلديزي،
كورپه نهنگ يايينادي،	سنده دي كورپانگ گوزي،

آقجا باغتم آینادی،
سنگ اوترجاق تختنگدا.
گوزینگ کونه یارادا،
هنیز ال بار آرادا،
گوررینگ قات - قات پارادا،
دیمانه قیز واغتمنگدا.
اونیدمارین اول گویزی،
کیم اوتیرقا سویه نیب،
سننگ ولین هنیزم،
خبرینگ یوق شاحیریم،
گوررینگ سنده دال شاحیر
دیلینگ شونگا بارمایار،

کچپک

کچیب باریار، کچیب باریار یئل یالی،
نه اونگه سرادیار، نه ده، ایزینا،
بی نوربات سیرداش لانگ کویه دل یالی،
مرک ادر خوش لیقی، اینگ عزیزینه.
کاییلغیرار، کاته، تورشادار یوزین،
سن گولیب گولانک آرادار گوزین،
کیم گوریب دیر بو یالانچینگ چین سوزین،
باغیر تlap باساردا، چوکر دیزینا.
فراغینی منگلی سیندن آیریپ،
کمینانی غریب لیدا ماییریپ،
قارونینگ گوزینی قومدان دوییریپ،
غیغانماسا تابشیر آقجا بیزینه.
مکیر دیر، کجال دیر، کچپک آدی،
گوز باغچی دیر، گوز باغچی لانگ استادی،
قربان گلدی یامان دورینگ زوریادی،
یازینگ آلپ سالار خزان گویزینه.

اُون دوقوزمينگ بهاري
غايغي - غملي دوران اوتدي،
غريب باشيم گوگه تيدي،
اُون دوقوزمينگ، بهاريندا،
لاام مينگ قوليم توتدي،
بهارينگ آق سحرينده.
من بولدوم شيدا، بليلي،
توتدي قوليم صحرانگ گلي،
اُون دوقوزمينگ بهاريندا،
سه چگي سه چدي سحريئي،
بهارينگ پاك سحرينده.
دنيا دورقن دالي پرخان،
اُون دوقوزمينگ بهاريندا،
بهار بريان، بزقم بريان،
مايام بيلن عشرت سوريان،
بهارينگ آق سحرينده.
پاك سويگلي چين مهرمان،
اُون دوقوزمينگ بهاريندا،
غريبليقدا، بولدي ياران،
گورقن ديدي: باغتلي قربان،
بهارينگ پاك سحرينده.
بهارينگ آق سحرينده.

اوباميزينگ لالېگ قيزي

يوره گيمه اودلار چالدينگ،
پير باقيشدا، جانيم آلدينگ،
توکه نيكسيز غايغا سالدینگ،
اوباميزينگ لالېگ قيزي.

كوپ خيال لار باردې سېرده،
سنيگ بيلن بو يئرلرده،
آرمان مني سالدینگ درده،
اوباميزينگ لالېگ قيزي.

يکه قويدینگ يامان يئرده،
(اوباميزينگ لالېگ قيزي.)
قهر بيلن، قيه، باقما،
موندان بترمني، ياقما،

مانگا، نامارد آدين داقما،
اوباميزينگ لالېگ قيزي.
موندان بترايچيم ياقما،
(اوباميزينگ لالېگ قيزي.)

آيديم - بايلي تکه - سازي استاد آنه بردي وجداني

جره نيم

گينگ صحرادا، قوانجيم،
أهلي ايشده، دايانجيم،
بايليغيم هم، بگنجيم،
دينکه سدينگ جره نيم.

ایشله مأنه، اِلیم دینگ،
گپله مانه، دیلم دینگ،
بهارلاردا گلیم دینگ،
گل دسسه لَأب، بزه نیم.

(دینگه سندینگ جر ه نیم.)

سن سیز اوبا، قایدماردیم،
سیریم ایله آیدماردیم،
اُونیدارسینگ اُوید مردیم،
سویگلیم دیب یوره نیم.

(یکه سندینگ جر ه نیم)

پَاک سویگا، اُولیم یوقدیر،
حقیقی عاشیق، کوپدیر،
آیرالیق جانا، اُوق دیر،
دین ایمانیم بره نیم.

(دینگه سندینگ جر ه نیم.)

بخشي بایلي تکه شغر و مارالیم و اوبانیگ لالیگ قیزی بیلان ایراندا معروف بولدي.

ایلکینجی باغت
اولزمیش، پیتمزمیش ایلکینجی سویگی،
دورشینا یالان میش ایلکینجی، سویگی،
یار یلمادیق قارپیز اوچونجی، سویگی،
ایلکینجینگ بولارمی؟ آی عقلی چاشان.

عمرینگ جاناناسی چاغالیق، چاگی،
ایلکینجینگ بیگیتلیگ تیتره در داگی،
یتمیش یاش بریلسه اُولیم سیز باقی،

ایلکینجینگ بولارمی؟ آی عقلی چاشان.

ایلکینجینگ شَقْتَسِیز، یونه جان کویر،
ایکینجینگ حور - پری یونه خام سوییر،
اوچونجینگ تنه در گادرمانک آنگ دُوییر،
ایلکینجینگ بولارمی؟ آی عقلی چاشان.

ایلکینجی باغتنی اینجیدان، چکر،
ایکینجینگ باغت دُل، ات جیگگی دوکر،
اوچونجینی قربان، باشینگان چیقار،
ایلکینجینگ بولارمی؟ آی عقلی چاشان.

1369 گنبدکاوس

خوار اتدینگ
اوبامینگ لَلیگی دینگله سنگ سوزیم،
بو مجنونی دیدارینگا، زاراتدینگ.
سندن باشغا یارا دوشمزدی گوزیم،
عهدینگ بوزوپ ایل ایچنده خوار اتدینگ.

گلرینگ ایچینده سن سایلان گُلم،
اوچیل لاپ آدینگ اولیت دی دیلم.
مِگرم بیزلری آیرای جاق، اولیم،
دی - دیه، بیر غیرینی یاراتدینگ.

قویمادی لارگز سین یاربیلن یاری،
توتار یقه لرینی عاشیق لانگ زاری،
جره نیم، لَلیگیم، بایلیغیم باری،
آرمان یاقیب، گینگ دنیامی دار اتدینگ.

یاقدینگ یوره گیمده آیرالیق اودی،
یتدی لَلام عرشا سویگَلینگ دادی،

عشقني خوارادن نأمه كان آدي،
«بیزقربانا» یاربولاني عار اتدینگ.

1353

نامراد اوتر
بیر سورا غچی مانگا قارابشي دیدي:
شاحیر عاشیق لیقینگ یالان میش دیدي.
قین سوراغي ذهین تیز دویوب دیدي:
چین عاشق دنیاده نامراد، اوتر.

طاهیر یهتن بولسا، زُهره یارینا،
همرا یانماسادي، صایاد زارینا،
قین بولاردی دستان عشق سردارینا.
«قاوینینگام قووسی شغالا، یهتر.»

تجنده قالدي دیب عاشق کریمیز،
بُو بیر سیردیر تاساب یوریس هریمیز،
یوقاردا دینگلاپ دورگوریان پریمیز،
آغزاسانگ تاپیلار چوماقدان بهتر.

ایلکی عاشق بولما، بولدینگمی عاشق،
طیار قیلدریادا، آقمانا یاشیگ،
چین عاشقا یاغی کرهم کور، غیشیق.
نادانلار منگلینی غیشیغا ساتار.

شویدیر دردینگ بردي سورایان جانلار،
نامراد اوترلر عاشق انسانلار،
عاشق قربان یهتن بارمی؟ جنانلار،
یانار - کُوییر، عشقی توپراقا باتار.

1348

عشقی نابیلسین
عاشیق بولوب، عشق اودنیا یانمادیق،
مجنون بولوب عشق شہراتین آلمادیق،
مغشوقی ینگ لبرلریندن، غانمادیق،
یانیان شمعغی، پروانانی، نابیلسین؟

گلہ مشتاق بولان دیکن دن قورقماز،
سویگی اود - دا بولسا، سوئیانی یاقماز،
یانمادیق یو اودا - یانیانا، باقماز،
دونگ یورەک یانغینی، نازی نابیلسین؟

جرہ نیم دیب قوشغی قوشدیم جانانا،
لاگیل قیزی دی اول غریب قربانا،
وصال اوچین اوزیم اوردیم هریانا،
بیر توپار عقلسیز عشقی نابیلسین؟

1353

آی بولەگ یوز
آلسالارمینگ دنیا ارکین قولیمدان،
بخش ادمانه ایش، گلەسه ایلمدان،
باغشیلارین بیرجە قوشغی، دیلیمدن،
آی بولەگ یوز، ترکمن صحرانگ جرە نی.

آیا، آرمان دیدیر اُودان، یوزی،
جرە نه خاسرات بیر خُمارجا گوزی،
شکردن شرین دیر هریکه، سوزی،
آی بولک یوز ترکمن گوچنگ جرە نی.

دورت اوریم ساچلارینگ هر بیرجە تازی،
یاندیرار، کویدیرر، انچمه، یاری،
آزیدیر باغشلاسام بُو دنیاڭ باری،

آی بوله گ یوز ترکمن صحرانگ جره نی.

عاشیق لیق آغیردیر، ای غریب قربان،
بال یالی سوزلرینگ باردردده درمان،
گورجه گینگ گورگی دیر، چکجه گینگ آرمان،
آی بوله گ یوز ترکمن گوچنگ جره نی.

1346 آیدیم

اوز ایلیمینگ مارالی
قاچما، قاشی، قارالی،
عاشیق قلبیم، یارالی،
جادی گوزینگ عاشقی من،
اوز ایلیمینگ، مارالی.

عشقنگدا، پدا، بولارین،
بار زاسدان، جُدا، بولارین،
یاقما یوره گیم، یارالی،
ایلریمینگ، مارالی.

جان دیسنگ جانیم بررین،
مدام قوللوقدا، دورارین،
گل بیل، سیله بارالی،
اوز ایلیمینگ، مارالی.

یاندیردینگ هجران لی اودا،
چین عاشیق سن پری زادا،
گچمه، قربان دان، آرالی،
ایلریمینگ، مارالی.

آیدیم

چاغیریش¹
:- «اقراء بِه اسمَ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ»

سینگ ارادانگ بیلن آیلانیارپلک.
آنکساد قیل مُحمد (ص) یا رسول حق،
ایلینگ توم گيجه سي گوندیزه دؤنسون.

قُوي! گوندیزه دؤنسون قارانگقي گيجه،
ایليم پرلش مهلي قالسادا داگيجا،
بوگون قاتیش مالي اهلي گُويچ گُويجه،
آغز آلایق اُودي ابدی سُونسون.

إِل - إله برمه سگ سُماليپ دُورساق،
قُول - قُولا برمه سگ اَنگَالِپ دُورساق،
هانِي؟ بیزده، ترکمن غایرات مرد قورساق،
کأره دِگمزلري، قويماریس قونسون.

هانِي؟ بیزده آتالارینگ غایراتي؟
نیرده قالدي؟ گُور اوغلي پگ هایباتي؟
آغزي بیرلیگ دألمی ترکمن شُهراتي،
سُویهنجي بولماریس، غیری سُویهنسون.

بُگون «گَلايم» لار بارماغي غانلي،
کسمه لي قارچيني، گون لري سانلي،
بُگون «سروي ناز» لر یوزمونگ آرمانلي،
آرقاسیز - آرقاسیز اُونأمه یانسین.

پریادیبلن سویله، بیزده بیر انسان!
واطانیمیز ایران - دینی میز اسلام!
گرگ بولسا، قربان ایله شیرین جان،
قوي پریادیمیزا دُنیا قُوانسون.

1. - آیہ شریفہ قرآن کریم پتر جمہ: بخوان پرسم قبایل تودر ر ساي سحر.

قیجا ق
عصرلار دوستلیقدا، آغزی آلاشمان،
یولداشی دوتاردان، سەكەل آلاشمان،
سونغات استادلارینگ الیندن دشمان،
عصردان - عصیرا، یایرایار قیجا ق.

کا انگره ییپ، کاته جاق - جاق لاپ گولوپ،
غم لی مینگ - شادیان ایچینگ بیلپ،
بار دنیا زیره نسه باغرینگی، دیلیپ،
غم لی نی - غم سیزدان سایایار قیجا ق.

منگلی بولوپ آغلار اوتیر بیرگورسنگ،
گور اوغلی دك مددبرر ال سرسنگ،
خاستا حالدا، چینیگ بیلن یالبارسانگ،
یوز دورلی، درمانی، پایایار قیجا ق.

«قربان» سانگا خایران جادلی کادی،
بلکی کادی دالسینگ دوران بیر جادی،
تارلار بیلن قاپاق اوپی شن بادی،
عجاییپ دیل بیلن سایرایار قیجا ق.

1370 شمسی، روستای نوده کتول علی آباد

سویگی (محبت)

منگ واطانیم انسانلارینگ یوره گی. مانگا ایلر سویگی آدین بریارلر،
من آخیریم، حیوان، انسان گرہ گی. گوزلیگ بار منینگ بولان یئرمده،

خستہ دردلی لرینگ اِمی دیرین من.	حسرتلی گوزلرین یوللارا قاران،
یاغایاق بولودینگ دِمی دیرین من.	تشنه دوداق لاری سُودان غانداران،
چاغالار منگ بیلن انہ سین سُوئیاری.	من یُورہ گدہ دورلی - دورلی دورہ یان،
چاغالانگ سونگینہ محبّت قُوییار،	انہ لِرْم دُولی مہرلر، بیلن،
انہ سیز چاغانینگ یاشلی گوزلرم.	من سیز دُولجک یاشین دُوکہ بیلیمہ یار،
قاراجا گوزیندن یاش بولوب اقیان،	شوندا، منم اُوتانجیمدان سِیقی لپ،
مقدس دویغی نینگ چیراسین یاقیان،	یاش لیقدا، اورتہ نن یُورہ جیکیندہ،
یُورہ گ داکي بار دویغی لانگ انہ سی،	چاغالیق چاغیندا، بسلہ نن سویگی،
آرزو دنگیز نینگ یوزیان سوناسی.	بیگی تلیگدہ جوشوب چیقیان دویغی لار،
ناتانیس شاحیرینگ، تانیس سوزیندہ،	بیرزات قالان اکن باغیشلانگ منی،
بیرجہ دسسہ قیزیل گُلینگ یوزیندہ.	آلاجا - بولوتدان تَأْمیزجہ دامجا،

46-4345 شمسی

بَہار بایرامی

قاراغیشینگ، قارا یُوزین آغار دیپ،
دورت فصلینگ پزہ گی، گِلینی بہار.
بہار بایرامینا ایلی، چاقیردیپ،
گُل لار - گُل وطنینگ، چولینی بہار.

بہار بیلن آراسلار، یُورہ گلر،
پینتیق آچار دورلی آغاچ، ترہ کلر،
آراسا یُورہ گلر بایرام گرگلار،
بایرامیندا، سہچر، بالینی بہار.

چوْلہ چیقسانگ، عَقْل ھوشینگِی آلا،
رنگ بہ رنگ گوگ اوتلار جوشغینا سالار،
کینهلر یوق بولار، کونگل خوش لانار،
سلام دیپ اوزادار، ایلینی بہار.

یئردہ بایرام توتسا اھلی آدامزاد،
آسماندا توی توتار قوشلار باری شاد.
مہربان ایل - گونیم ایسلہییپ مراد،
دستہ - دستہ پایلار گلینی بہار.

تازہ ییل باشلانار تازہ گون بیلن،
تازہ گون باشلانار خوش گووین بیلن،
شاحیر قربان گلدی، جان و تن بیلن،
شادلیق بیلن قوتلار ایلینی باہار.

1376

یاز گلبار
بیر اویدگشیگ گلین گلبار شایلاننیپ،
فصللارا، اوسین آتیپ، سایلانیپ،
مونگ ناز بیلن بلبل گلہ آیلانیپ،
گل - غونچا یزقنیپ عجب یاز گلبار.

داغ - درملر، کومیش درین آقدیریپ،
ھوشینگ آلیار اوز گورکینہ باقدیریپ،
ماحال - ماحال ییلدیریمنی، چاقدیریپ،
کومه لگ باش آلیپ، قوبا - غاز گلبار.

ایر سحر قوللاردا، کاکیلیگ سایراپ،
کوکراپ بہار ایسی، عالیمہ یایراپ،
مونگ نغمتلی سوقات ایلیمہ پایلاپ،
دوملی - دوشدان شاقلاپ خوش اواز گلبار.

جره ن مي؟ آيراق مي؟ دا غ خوروز - سولگين،
توقاي لار لاله زار، چول لرميز گلگون،
چشمه لار چرپي نشيب، گوز ياشدان دورغون،
چوپان دشرلرندن آيديم ساز گليار.

جهان ديرده لن در تازه ييل گليپ،
چوغلي گونش باقيار صحراما گوليپ،
شاحير قربان گلي اوتورما سولوپ،
دوزگين بيلن بولسانگ دورميش اوز گليار.

اللہ نجي ييل دنيا گلن گونيم 18/12/1377

حاق مييز
ترکمن ايليم، شول حقينگ کويوپ گلشي،
کويديري لن، حقي الماق حاق مييز.
ظلم اوسته، ظلم شول قويوپ گلشي،
بو حقد، ديل اوزين بولماق حاق مييز.

باطر سیراماقام، حقي گوزله يان،
حقي مييز بار، شول بار حقدان سوزله يان،
آرتيق ماچ گورله سنگ اوقه دوزله يان!
اوق - دا بولسا، پارضي قيلماق حاق مييز.

ارصالينگ آغزيندان غانغريپ آلمان،
دونگوزلارينگ بير - بير کويکيني يولماق،
اولجگنگي بيلسنگده، ايل آرقا بولماق،
کولکريني دوييدن يولماق حاق مييز.

ايندي بير ياش ده دال دالمان قالايين،
هر بولار - بولمازي، سوراً، سالايين،

حق یولیندا، سازیم إله، آلاین،
دوتاریمیز، بادی چالماق حقی میز.

ایتلری نینگ یالاغی، یوز بیر آجاشام،
آنکری سینام گوردیم، بأرسی واسلام،
غریبک کومه سی نیرده، اول آق تام،
باشلارینا، غوغا، سالماق حاقی میز.

غایغیرمان یاز شاحیر، غایغیرما دوغان،
غایغیرما، یازیجی، نامارد باش اکن،
مختوم قلی آتنگ، آتنگا، قووان،
بیزم جاق - جاق ادیب گولگ حاقی میز.

اوغول - آتا، انه - غییزا، بیگانه،
ارک اختیار بریلیپ دیر، نادانا،
ظلمدن یانگا - ایلگون گلدی آمانا،
ظالم لارینگ باغیرین دیلمگ حاقی میز،

ایمان دان - انصافدان نشان قالمادی،
سیلگو ییجی نی اولار یادا، سالمادی،
بیلسه لرده، بیلمان سیراپ یالمادی،
بیر چیندان آیاغا، قالماق، حاقی میز.

یارانجان گلیق قورسین، ای بس له بولدی،
قاراچک یوزینگا حاچانا چنلی،
بیر باشا بیر اولوم، ای قربان گلدی،
جیحون بولوپ جوشوپ دولماق حاقی میز.

***1380 - تومیس - گنبدکوس - ایران

بیرشرین واقا (پهلوان لارا باغشلايان)

ياديدمان چقه نوق چاغادا بولسام،
دابارالي، مارهكه لي بير توي دي،
تاباق - تاباق اش چه كيلدي هريانا،
تويونگ اينگ بزهكي بيرجه آق اوي دي،
اق اويونگ ايچي نينگ ياريسين توتوپ،
مورتين توولاپ بير پهلوان اوتيردي،
پهلوانه، سيلاق، حرمت هرياندان،
خدمت چي چيشيليك دير، باغير گتيردي،
ايشيگراگده تيرسه گينه ياسانيپ،
پهلواني، گوز استندان سين اديب.
اوزين بويلي اينچه راجيگ اول بيجيت،
ايچي غوغا، پهلواندان موين اديب.
اينها، اوني پيكير، يخشي باسمانقا،
جارچينگ سيسي، گوره ش خبرين بردي.
گوره ش - گوره ش دالدي، اولي بر تعصيب،
دينگه، آبرايدي، گوره ش چينگ دردي.
حالاتام بولسا بار، غايغي حالات دال،
پهلوان اوز آدين ساقلاب بيلمهسه،
گورينپ بيلمز اول، توي - ماره كهده،
رقيبيني يره، اوقلاب بيلمهسه.
ميدان گينگ دي ماره كهنينگ ساني يوق،
اق ساقالار، اق پشلي باشيندا،
طايفه - تيره، پهلوانلار سايلانشيپ،
«ايكي اويلي» لر، ماره كهنينگ داشيندا»
:- پهلوان تاي سيز دير تركمن صحرادا،

دېيىپ بىرسىز گىلدې ياش اولى تايىدان.
گۈرە شەن تاپىلسا، گۈرەشىن ولى،
يۈنە، پايىسىز قالار بىرلىجەك پايىدان.

:- بىرپ سۈۈنىگ پەلوانىگ حالاتىن،
بىر قوچ بىلەن، بىر دوگونچەك پايىنى.
گىنىگ صحرادا، آدغازانان بو قوچونىگ،
ئەندەن دوقمەندىر، ئۇتچاق جايىنى.

مارەكەنىگ چەتتىنەن بىردەن سىس توردى!
گۈرە شەن پاي آلان پەلوان بولماز.
اۈزىن بويلى، اينچە راجىگ بىر يىگىت،
دېدى: يىقىلانى بىلەن پەلوان اولز.

ايلەندەن - بىلەندەن ھۈنگىردى ئوردى:
يىگىت! اۈي لان، قۇرى حرام اولرسىنىگ.
اشدەمە دىنگىمى، اۈزەسىن - ادىنى،
اولەسنىگە، مايىپ، مۇجىرىپ بولارسىنىگ.

اۋال «ايكى اۋىلى» دىگ، بولسون يەكە اۋىلى،
اق ساقالا، ياش اۋلا دا، باقمەنى.
يىگىت، بىلەن قوشاپ مىدانە چىقىدى،
بەگجىندەن، يۈرە ياغى، قاقمانى.

پەلوان آغىرىگ، اۋ تاپان يالى؛
:- غىراتلى جا جىگىم، اولدىرەن سنى.
اۋىم - اۋىم، اۋل يىگىدە ياقىنلاپ،
دېدى: اولەسنىگە، گۈلدەرنە سنى.

اى آلان پەلوان! بۇ گۈرە شەن دىگە دال،
دېيىپ ياش اۋلى لار آرا دوشدىلەر.
اۋل يىگىدىنگ چىن ھاياتلى سىسەنە،

گوره ش - گوره ش ليگنه باري دوشدي لر.

شيله، ديم- ديري سليك هنيز، گورماندويم،
پهلوانينگ، مانگلای دريني، گورديم.
ايكي اويلي لنگ خاصام چيسي باسيقيدي،
چاره تاپمان اليم، آسمانا سريدوم.

گوره ش قاضي، ايكي قوشاغي رنگ لاپ،
دينگه ايكي، گوره شچا قالدي ميدان.
قالدي راي جاق بولوپ بارگويجي بيلن،
گمانيم پهلوان کان قاچدي هايدان.

بيگيت، گويه بئره چوي له نن يالي،
پهلواني، آلديم - برديمه سالدي.
مأرمكه ده خيران ياش اولام خايران،
بيگيت پهلواني، يان باشا آلدي.

نأچه آيلاني، منگ يادима گلّه نوق،
بوليار - بوليار سسي هرياندان گلدي.
شيله بيرواقا-دا، ياددان چيقارمي؟
پهلوان ليق، اول بيگيده پاي بولدي.

آرمان چرخ پلک اوي نينگ کوپ اکن،
پلک ده نه يازيق، يازيqli انسان.
بو مردليگ، بو ميدان، هميشه باردير،
باشاريان پتر آز، باشارمايان کأن.

1361 مرحوم پهلوان اسن قصاب تکه باغشيلايان.

آق قايما زاري

شَهَرَميزينگ غايراسيندا غايقاريب،
اُوزاپ ياتير، آدي پللي بير اوبا.
آقايانينگ اينگ بير عاجايب ليغي،
هم ديرأ اوبا-دا، هم اولأ اوبا.

ديري لر اوز قاراگون لري بيلن،
باشاغا ي بي خبر، اول بير اوبادان.
بيري لري اوليب، بارماسا اولار،
توبه بي خبر دير، بو بير اوبادان.

بيرجه موجه وير دير سوموگين چكيپ،
هاچان گلرميقان دييپ بير اولي.
گوزي پولدا، آيات بيلن ايشي يوق،
اوزينه آدقويوپ، اوجاقمي؟ ولي؟

اوجاقمي؟ وليمي؟ نأمه پارخي بار،
آچيپ دير اول مازارليقدا بيردكان.
اولار يالي، عامي لاري، آلدايان،
تركمن اولكەسینده ديسنگ قاتيكان.

تألي چي مي، دۇغا يازان، جأديگر،
هنيزم آلداپ يور كوپ عيال قيزي.
دأليني ساق اديان، كوري گوره جلي،
ايلينگ اون تومننه زار بورمي اوزي.

گچه لي بولاردان آق قايا، مازار،
دويميانگمي؟ دوليانگمي؟ سن اوبا.
بو نه قانون؟ بو نه ازا؟ نه آزار؟
دويماديم خورداندا، بترسن توبا.

چاغاراق قاق، آقالاميز آيدياردي:
دويماديم خورديين بير غويي، بورلي.
دنيانگ بار درياسام دوکيلسه اونگا،
دويماز اکن، دويماز اکن دولارلي.

شول روايت يالي سن مازارليقام،
آجال خدمتکاري، خدمته توتوپ.
دويميانگام، دوليانگام هيچ هاچان،
مدام اوتيرسينگ سن قاشينگي چي تيپ.

سن يازيqli ميکانگ دويميانگ توپراق،
غنچهسي گل آچمان چاغالاردانام.
گل آچپ دورميشي گل يالي اتدجگ،
گل يالي قيزلاردان، آقالاردانام.

:- منده نه يازيق بار عقلسيز شاحير،
يخشي انگ ات، مانگا دييارلر توپراق.
يئر يوزينده خلقه سونگ نغمت بريان،
راضي بوري مي؟ هيچ سولمانه ير ياپراق.

:- مني سيزا تدینگيز، مازارليق مکان،
هانها ياتان تومآغي چوکن مازار.
بيگريم بير ياشيندا، اوتن «بي بي گل»،
بريپديمي؟ بير قارينچا اول آزار.

قوينمدا، چپاکش انه لر، ياتير،
هودي لاپ نازنين کوريه جيگلري.
آتالار، آقالار، مردانه، ارلر،
حاراي، مدد بوردپ طرپه جيگلري.

اول ياتان حُرمتلي کاکام جان آقا،

كاكام جانينگ غايراسيني بك ساقلاپ،
أول اُرازقليچ مُلا، أول نظرلي آقا،
ياتيرلار بارييسي چاقالين، اُوقلاپ.

أول ياتان قادري باي، أول ياتان حكيم،
بيري گور اوغلي دك، بيري كيملر دك،
بيري واطانيني دشماندان قوراپ،
بيري ناموس اوچين دوردي دميردك.

أول ياتان ايل-گونينگ و پالي اوغلي،
أول ياتان غفور دير أول ياتان صفر.
حق لار ناحق بولپ ناحق، حق بولوپ،
يئرلن مأنه نيرده يخشي سين تاپار.

اينه، شومازارا باق، يخشي جاباق،
دانگ شمالي سازي بيلن اوسردي.
يانگلا ناندا، دوتاري نينگ اُوازي،
باغدا بلبل ريميب، قولاق آساردي.

حاضر- حاضر يانگلانچاق دي اُوازي،
جادي لي بارماقي، شلپه لر، قاقپ.
بيلان رام چاقمازميش ياتان آدمي،
ياتيراينها بير نامارد «چاقان» چاقپ.

شاحير! يادينگدا مي؟ أول زهرلي بيل-
باش لاپ، اون لاپ جايلانيپدي چاغلار.
يوقا! أول بيل لاري گورنم دال سنيگ،
اون لاپ- اون لاپ يرلينيپدي بالالار.

قره خاسته چي ليقي، اينچه كسلينگ،
چارطارايدان اط قورديران بيليدي.
غريب چاتمالارينگ اوجاق لاريندان،

هانگلاپ یاتان دِگرمَن ہم ییلی دی.

واخ ... نیردن تاپیلدینگ نأمه کوسه یأنگ،
قوي !!! اَم سیز دردلره، بیرمن یانایین.
سنگ داشیندان داش آتماغینگ آرتقلا،
یانا - یاناکلیان، قوي من یانایین.

هایسی بیر یاتانی ادلایین سانگا؟
هریاتانینگ بیر - بیره گدن، گوزل.
شیرین - شیرین آرزولی یا آرزوسیز،
اولیم چأرمسیز دیر یازیلیمیش اوزال.

- دُوي مایانام، دُولمایانام شاحیرم،
ها، ازا می شنام، ها بولسام آزار.
آخیر گلجگ یئرینگ منینگ قوینومدیر،
حأضر خوش، منگ اَدیم، آق قایامازار.

1361

انه دیلیم ساییراسین
آتا - بابا میراثی، سویگلی ترکمن دیلیم،
بأش (5) دوغانینگ ایچینده، بولسادا، دیلیم - دیلیم،
غای توپانی اُسگرمان، ینگه بیلمانی اولیم،
انه دیلیم ساییراپ دیر - ایل دن ایله یاییراپ دیر.

دیم دیرس گجهرلینگ، «لأله» سینده یانگلانیپ،
چپاکش اجه لرینگ، «هُودی» سینده هنگله نیپ،
بیلسه دیم نچه لرینگ، «آیدیم» نده، دینگله نیپ،
انه دیلیم ساییراپ دیر - ایلدن - ایله یاییراپ دیر.

گپ تاپماندا، ایل - گونیم، «نُقل» لاردان اُول لانیپ،
«ارته کی» دیر، «حکات» دیر، «ماتال» لاردان گله نیپ،

انچمه شاحيرلارينگ «قوشغو» سيندا بول لانيپ،
انه ديلم سايراپ دير - ايلدن، ايله ييراپدير.

«يدي بوغين» دا، قايناپ، «قيجاغينگ» زاري بيلن،
«قوپوز» لاردا، آط اويناپ، «دوتارينگ» تاري بيلن،
«داراق» سه سينده ياييناپ، سوزله شيب ياري بيلن،
انه ديلم سايراپ دير - ايلدن - ايله ييراپدير.

قاتلي - قاتلي ديواني، اوزينه قورشاپ آليپ،
غانلي يازيلان چاغي، ايل - گوني اورشا ساليپ،
نسل لريمه قوانينان، ارمان آياغا، قالپ،
انه ديلم سايراپ دير، ايلدن، ايله ييراپدير.

باقي بلند بايداغيم، مدام پارلاسين دييپ،
عصرلاردا سايراپ سينگ، باقي سايراسين دييپ،
ايلدن - ايله ييراپدير، باقي ييراسين دييپ،
«قربان» ديلينگ سايراسين، بو تين دنيا ييراسين.

*** 1361

آرقاسيز

اوزالدا، بيرغريب پاخيري پيقيپ،
اياق لاريني چاتيپ پوختا جا بو کوپ،
خانينگ قامچي چي سي، آرقاسينا چي قيپ،
يالانگا چ يان باشينا، اورماق، اورياردي.

بو دينا، يان باشينا اوروليان غريب،
عجيز قول لاريني، آسمانا، سيريپ،
واخ آرقام! جان آرقام دييپ غيغيريپ،
داديني خداه، شيله برياردې.

خان آقا بو يوردي، ساقلانينگ! دييپ،
آرقام ديپ باغريار، چاقلانينگ دييپ،

آرقادان اِته گنه، کُوکله نینگ دیییپ،
قامچی بیلن خان لار دُیر، سوریاردي.

- ینه ره غیغیریار: واخ آرقام!، آرقام،
هی خان لار غضبی قوتارار میقام؟
قیامت اِلمده، خان آقا، یاقانگ،
خان آقا، غریبی، سامسیق گوریاردي.

بیری یوره گ ادیب دیدی: آی اِنتر!
آرقانگا بیر قامچی آم دِگه نوق، تنتر.
بییدپ سامسیق لاسانگ آرقانگام اِتر،
غان سیچیراپ هُول یئرلره باریاردي.

- سیزانترمی؟ یادامن اِنتر میقام؟
بیر قامچام ایمردیم، بولسادی آرقام.
بولاسین آرقاسیز حتّی سامسیقام،
هانیکیمیر؟ قلیچی خان لار سیریاردي.

بیرله شیگ

اوغوز قاقانگ قولاغینی شانگلادیپ،
قورقوت آتانگ وصیتین یانگلادیپ،
اغز آلایق گیجه سینی، دانگ لادیپ،
یاندی بوگون برله شگینگ، چراغی،

مازارینگدا، پاراخت یات فراغی.

ظالیم لارینگ تاماسی نی اوز دیره ن،
اغزی بیر ترکمنی اُونگه، اُوز دیران،
ترکمن ایله ارکین نسخه، یازدیران،

اليميزده كيمير خانينگ، يارغي،

مازارينگدا، پاراخت يات فراغي.

بیر بولاي ساق بولانچاق سُو دُورلاتار،
گوچنده بیر بُولوپ گُچیار دورنالار،
دریا دولماز بیرلش مِهسه، آرنا لار،
داما - داما، گُول ادریس بولاغي،

مازارينگدا، پاراخت يات فراغي.

بیرلشیک درمان دیر ترکمن ایلينه،
خزان دگمز بیرلشنلنگ گُلینه،
قوات برسین عُلماغا، پیرینه،
یاش اُولي - یاش کیچی یاقدي چیراغي،

مازارينگدا، پاراخت يات فراغي.

شادیان تُوِي لار
یوزلر دُولي گولکي، اوکجه لر ینگیل،
شادیان تویلارینگ توتیلسین ایلیم.
آق باغت ایلیمینگ اونگونه ینگیل،
باغتلي توي لارینگ توتیلسین ایلیم.

قارانگقي گونلري گچیران سینگ سن،
حَسرتي اولکامدن گوچیران سینگ سن،
بُو گون هُمای قوشین اوچوران سینگ سن،
آرزولي تویلارینگ توتیلسین ایلیم.

یانگلانسین تویونگدا، ترکمن اُوازي،
قوتلاسین تویونگي ترکمنینگ سازي،
خدای کوپ گورمه سین بو باقي یازي،

عشرتلي تويلارينگ توتيلسين ايليم.

آرزولار گل آچدي گوزل ايليمده،
آغزي بر تويلارينگ توتيلسين ايليم.

1377

اُميدلي قوشلار

دوين اكي لن، آغاچ لار،
ميوه بريپ، باشلادي.
آغارسادا، بۇ ساچ لار،
داديب، كونگل خوشلادي.

گوز ياش لاردان سوايچن،
كۆپ گورگي لردن گچن،
خۇرليقدا، پينتق آچان،
حاسرات لاري، تاشلادي.

«دانگ نملې گوزي» بيلن،
بال يالي، سوزي بيلن،
«صحرا» گينگ دوزي بيلن،
«پايزاق» بيزه بوشلادي.

«چركز» بار- يوغين قويوپ،
«كريم شاحيرا»، اويوپ،
«شادمهر» قين ليقي دويوپ،
چال ساچ لاري چولاشدي.

اولسگ ايندي نه آرمان،

2
بار آخري، ياش أرقام

ساق بول «نازمحمد» جان،
«محمود» آرمان ایشلہ دی.

بادلی قول لار بادلانیپ،
حسرتلی لار، شادلانیپ،
کا، «قربانم» یادلانیپ،
یاشلادی، گوز یاشلادی.

1378

قابوس گنبدي (مونگ بیللیق یاشینا)

عصرلارینگ تُووه له یی - تُوغازسی،
مونگ بیل لاپ د نگانگی قاقیپ گچیپ دُور.
«بسم الله» دیر داش بزه گینگ یازغیسی،
گُوره ن خیران قالپ باقیپ گچیپ دُور.

«امیرالامرا»، «قابوس» دیر، آدی،
یهدگار گنبدي، باقی، شُهراتی،
گچسهدرہ عصرلار، بیتمز اونگ یادی،
تیموری، چنگیزی یا قیپ گچیپ دُر.

یتمیش گز بُو یونی، آسمانا گریپ،
آلتمش گز تولامین آق اوی دِک سریپ،
مونگ بیلدا، مونگلرچه وقلار گوریپ،
بیلدریم دِک، نورین چاقیپ گچیپ دُور.

نه عجب یهدگار، قابوس گنبدي،
دییارلر دُنیاده، عجبزاد، یدی.
یونه شول یهدآده، بر من گنبدي،
غایراسیندان گرگان آقیپ گچیپ دُور.

ایرانیک ملّتی، قوانیار، سانگا،

مونگ ييلينگ گيجه سين گچريپ دانگا،
قربان گلدي وصپنگ قوانج دير مانگا،
تاريخ بير گوزل آد، داقپپ گچپپ دير.

1/2/1376 مونگ ييلليق بايرامي.

بار اتدينگ

قادير الله، قدرتنگا قربان من،
عجيزه غانيمي، نأمه بار اتدينگ.
حق خدايم، حق ليقينگا فرمان من،
باشلاري بلندي، نأمه خوار اتدينگ،

كيمچه يوغا قليب آقاليق سزا،
غريب لاري سالدینگ توكه نمززا،
قوردي يولداش اديپ نرسسه قوزا،
قانعقي، قاپلانگا، نأمه يار اتدينگ.

گل يالي، گوزه لي، يار اديپ قوجا،
كمپير، يولداش بولدي من ديهن قوجا،
شغالا، شام بولوپ اينگ اودان جا،
گوزه لي، گرچگه، نأمه زار اتدينگ.

«قربان» ديلينگ ساقلا، گئالي سوزدن،
كمپيردن، قوجا ادا، گرچگدن، قيزدان،
غريپدان، عجيزدن، ساراليان يوزدن،
سايراي جاق ديللري نأمه لال اتدينگ.

عید فطر 1373 شمسي

ساغلیقا سَلام

مَنگ دِلیمدن سَلام آیدینگ ساغلیقا،
قَدَرین بیلْمَن، عَذاب بارین بریپدیم.
هانیا یاغداي؟ باش آلانا داغلیقا،
پشمانا، پیدا یوق، اُونگوم گوریپدیم.

ساغلیق دِیہن زادینگ قَمْتی بولماز،
سیرقاوینگ هیچ - هاچان گُوله سی گلماز،
قَضاسی دولاسا، آدم زاد اولمز،
بیله - بیله، غایغا باشیم گریپدیم.

غایغی - غام، ایجی اکن آدام جانینا،
کوک اُورارمیش، دامارلارینگ غانینا.
شیدیپ آجال یاقین لاشار یانینا،
آهیم نأمه، اوزیم الیم سَریپدیم.

خاستا حالدا، یه تن یوق مَنگ دادیما،
یالنگیزلیقدا، دوستلار دوشیار یادیما،
مُوندان بیلاگ، «سانسیز» قُویان آدیما،
«قربان گلدي» دوستلیقدا، بَرك دُوریپدیم.

بره کت

نَهَنگ، بَرهکت کوپ بولسون،
قَدَری بیلین مَدیگ، یئرده.
ساچاق، نَغَمَت لاردان دولسون،
حُرمت، قیلین مادیق، یئرده.

قاتی چورَهگ، یُومشاق چورَهگ،
اینگ مُقدَّس، گِرَهگ خورَهگ.

ايتىدە، دۇي ساگىزلار قىراق،
شول، دېپەلن مەجگ، يئردە.

اوغشاپ، قۇياردىق بىر چىشە،
چۆرەگسىز، لذت يوق اتدە.
بولار يىل بە يىل، قەطدا،
چۆرەگ سىلانمايدىق، يئردە.

«قربانىنگ»، دىلەگى، شىلە،
الله برقن زادي، گىلە.
يوقسام، آغرام دوشتر ايله،
ايل سانا، گلەديگ، يئردە.

بىلدىرمە

-«يوزكىك اوز بىر آغساقنى بىلدىرمز»،
سین انسان سىنگ، يوز آغساقنگى بىلدىرمە.
البته غریبلىق آدام، اولدىرمز،
اوز غریبنگ، اوز عجىزىنگ سولدىرما.

غریبە، گۇلر يوز قۇواتدىر، حاراي،
سانگا بىرخۇرمەت دىر، اونگا آبىراي.
يوللاپ باسانگىنجى، دۇلمان بۇ ساراي،
عجىزىنگ سولدىرىپ، يادي گولدىرمە.

آرقابىلىپ، أمىدبىلن گلىآن دىر،
اوز ياغداينام، سنگ ياغداينگام بىليان دىر.
سەهل مەحبەت، مۇنچا بوليان دىر،
مىت بىلن برىپ باغرىن دىلدىرمە.

سېنىنگ گۇلر يوزىنگە، تىشنە دىر، زار دىر،
اۇزال دار دۇنيالى، يورەگى، دار دىر.

يو قسيز ديمه، ياويز گونينگ غمخوار دير،
دايانجي ايلگون دير سين پير اولديرمه.

ديليندن دوشيرمز، يخشي ليق اِدسنگ،
- يئرده- گونگه قويماز قوليني توتسانگ،
قربان» سن غم لانا، آج - سوسيز ياتسانگ،
آرقانگدا، خدای بار حالينگ آلديرمه.

ديريمن

مانگا، اولدي دي يانلر،
مين، اوله موق، اوله نم.
ترمه، شالي گي يانلر،
شالا، بنده بولمانم.

آزاد، دوغديم انهن،
ايكي، دوغمن پنه دن.
گچديم، اَللي سِنه دن،
شاغالدان شام آلانام.

قاپلانگا، يال بولسامدا،
آرسلانا، بال بولسامدا،
حَق، يوليندا اولسمده،
ايتنه، قوللوق قيلمانام.

کور بولونگ من، ديري من،
بلند باشلانگ بير من،
ظلمه قارشني، شيري من،
بُونوم بوروب، بيلمه نم.

- يوقدور، آلين درينده،
غان بار، ظاليم زرينده،
ايليم آغلان، يئرینده،
اُورامسي دي، گوله نم.

«قربان» دا هيچ قورقي يوق،
آزاد دوغدي، مړکي يوق.
گرکي، دُنیا اړکي يوق،
سيزي اولديرمان اولهنم.

رېا - (درصد)

اتلر اييپ، غانلار سوريپ قوتاردينگ،
نچه لرينگ، بار - يوغيني، گوتردينگ،
اوزالام بيليارديگ، اولي خطردينگ،
واخ، ايل - گون درصدين امانه گلدي.

رېا - درصد - سلف، دُولي آدي بار،
ايش بيتير يار ديبپ بوش شهراتي بار،
الماورينگ اُونگ ايزي نينگ دادي بار،
جان ايليم، درصدين ساراليپ سولدي.

گور، نچه لنگ، خان و مانين بيقاندير،
کيمسه لرينگ ايچين - باغرين ياقاندير،
کوپ مردلري، زندان لارا ديقاندير،
دادايل - گون درصدين در بدر بولدي.

من دپين، مردلرينگ بيليني بوکدي،
غالبا، گوزلردن غانلي ياش دوکدي،
- باي - غريب صريبندان ديزينا چوکدي،
آمان، ايل درصدين نه گونه قالدي.

جانينگا، بير - يانيار، ايمانينگ ايکي،
آلدينگمي درصدي؟ بردينگمي چکي،

3. - سيزي: ظاليم لار - ظاليم لاردان زيرنمديگ شاحير بارميقا؟
4. - غالبا: غالبا - کوپ

«قربان» آيدار: شۇدۇم كىلمەنگ اۇقى،
لەنت دَرصد، ايل - گون بىچارە بولدى.

آباد - دىر

يگىت بولسانگ، يگىتلرينگ گلى بول،
بارلى بولسانگ، غريبلارينگ قۇلى بول،
دېلە وارمى؟ عجىزلرينگ دىلى، بول،
شىلە بولسانگ ايكى دۇنيانگ آباد - دىر.

دۇست تۇتىنسانگ سايلا دوستنگ گلىنى،
اويلنچكمى؟ سايلا باغتلى گلنى،
انگ - اتانگ، مدام تاپغىن دىلىنى،
انه - آتا، حُرمتى اينگ اۇلى زاد دىر.

گپلەمەن كەنگ، دىچك سوزنگە پىكرايلە،
آزمى؟ كەنمى؟ پرە نىنە شۇكر ايلە،
دېنگە نماز دە دال، مدام نۇكر ايلە،
شۇكور سىزىنگ آبادىدا، بىياد دىر.

«قربانينگ» كلامى، حَقينگ كلامى،
دُشمانينگ دۇش سادا، برگىن سلامى،
قۇلدا بولسانگ بولقۇن تانگرينگ غلامى،
يخشىي يولا ساليان يخشىي اُستاد دىر.

اۇغول قىزغمى

انه اتانى، ايش قارر ادماز جان اوغىل،

انه آتاني، ياش قارزادماز جان اوغيل،
يا دوکولن، ديش قارزادماز جان اوغيل،
بيليني بوکيان دیر اوغول - قيز، غمي.

دوقوز آي - دوقوز گون اننگ باغريندا،
آتانگ باشاغا يدير اونغشوق اوغريندا،
نه چالارچکيپ فرزند، دوغاندا،
سونگيني سوکيان دیر اوغول قيز غمي.

آغلانگدا، آغلایان، انه - آتادير،
باغريني داغلایان، انه - آتادير،
وقتنگي چاغلایان، انه آتادير،
دیشيني دوکيان دیر اوغول قيز غمي.

بيلمان قالان دیر سينگ، يگيت بولانگي،
بیر قارا گوز، قيزا، جفت بولانگي،
اولي لار سانيندا، ثبت بولانگي،
ياشيني ياقيان دیر اوغول قيز غمي.

قارا ساچلی قيز گيردي دپ قوينونگا،
دورلي اوين قاريشيان دیر اوينونگا،
دوينکي نوقلي، اولي حقبار بونونگا،
داغلاري يي قيان دیر اوغول قيز غمي.

قربان گلدي، بيلسه اوويت ياش لارا،
بيلمه سهر، قارا توپراق، باش لارا،
آخي لرزان سالار داغي - داش لارا،
کوکيندن قاقياندا اوغول قيز غمي.

یخشی نیت

سوزیم سیزینگ بیلن آتا - انہلر،
گچیپ باریار گونلر، آی لار، سنہلر،
شمشاد بویلی اوغلینگ - گل قیز سونا لار،
سیزہ چاغا ولی، وقتی یہ تندیئر.

بیگرمدن آشپیدیر اوغلینگ یاشی،
اون یدیہ قیزینگ سودالی باشی،
اوزی یالی باردیر، رنگی - رنگ دوشی،
ناحیل بُردیپ دُورمانگ وقتی یہ تندیئر.

آتا - بابا لارینگ، دُابی، نہ گوزل،
اون پِہدا، پِہتندہ، دیر اوغول دُوزل،
قیز امانات دُلمی، آخری - اُوزال،
قولونگیزی چرمانگ وقتی پِہتندیئر.

من آخون دُال، واغظ برسی انہ آتا،
اوغول - قیزی یاقماق گُناہیر خطا،
عیب دُال دیر بیر آز بر گاہہ، باتا،
اوغول - قیز او یورمانگ وقتی پِہتندیئر.

نصیبلی گون البتہ بر یخشی زات،
سیزینگ تَقْلانگیز نصیبہ، قُوات،
اُوال خدای سونگ ساق بولسا شُو ایلات،
تُویا دیلینگ یارمانگ وقتی یہ تندیئر.

عیب دُال دیر دوستا - یارا یوز اورماق،
عیب دیر اُوغلونگی قرق یاشدا گورمگ،
گُناہیر گل قیزینگ عُمَرین سُوورماق،
مردانہ دیگ دورمانگ وقتی پِہتندیئر.

«قربانينگ» ديله گي بير يخشي نيت،
يخشي نيت دوستلار پر ياريم دولت.
آتا - انه! اوغول قيزي اوپلي ات،
ئوگل دپ بارمانگ وقتي يه تندير.

ترکمننگ ئويي

داباراسي دا غدان آشان ترکمنينگ،
گلن ميخمان لارا، آچيق دير اوبي،
وصف اتسم من سانگا ئويون ترکمنينگ،
گنگش سيز بولاميش ترکمنينگ ئويي.

آتا - بابالاردان، قالان بو اوديم،
ياغيان دير تويونا قاتانچ دير ئوتيم،
ايديم - سازسيز بولماز هرگيز بو گيديم،
قاراش سيز بولاميش ترکمنينگ ئويي.

يگيتلري پوختا بيللرين باغلاپ،
سيسلر اطلارينگ وقتني چاقلاپ،
گلن آتاسي اويده يالاندان آغلاپ،
ياريش سيز بولاميش ترکمنينگ ئويي.

دريم دپرس ماره که يانگلانيپ سسي،
دوتارينگ - قيجاغيگ بلندي - پسي،
يورگلره ساليار ياشليق هووسي،
باخشي سيز بولاميش ترکمنينگ ئويي.

«قربان گلدي» آقجه و اقيل سيران،
کجه و انگ ايزي يوق خلايق خيران،
تاباق - تاباق اش دير هر يانا ييران،
گورهش سيز بولاميش ترکمنينگ ئويي.

شايد
اوستم سيراپ، اوستي ميزه اَبانسا،
اوستمه، اوستم راگ چاره تاپاريس.
قورد بولوپ، قشون سورسه وطنه،
قوردلاريني، قاپلانگ بولوپ قاپاريس.

غالا با غاي لاري، گوره ندير ايليم،
گرگ بولسا، پنه گورغاي لاري.
قيريلسا، قارري سي، يگيدي ياشي،
چاقالارميز اطلانارلار، تايلاري.

گوزل صحرام، ايلينگ گونينگ اوغريندا،
اولاي سامدا، ذره آرمان يوق منده.
ايله و پادارليق، اتالار دابي،
و پا، يوغري لاتدير، جان بيلن تنده.

مونگا! قوجا تاريخ بريار شايد دليق،
بييگ مختوم قلينگ ديوانام شايد.
بلند باش ياشان دير ترکمن پرزندي،
قوشغي جيغيم، سنم بولغيل بير شايد.

فراغي حقد

قدرتلي انسان

(1)

قارشيم دا ياتير قدرتلي انسان،
قبورينا، باقيان خيران من خيران،

ديوانى دُولى دِير، دُرّـ دانه سوزدن،
اونونگ يالى انسان هي دُوغورميقان؟
(آدي مختومقلي، آدينا قربان).

(2)
قارشيمدا ياتير قدرتلي انسان،
درجه شَهراتي، ديسنگ اولاقان.
شيغيرلاري، عصرلارا كوك اوران،
شيله بر اولاقان هي دُوغورميقان؟
(آدي مختومقلي، آدينا قربان).

(3)
قارشيمدا، ياتير قدرتلي انسان،
حقيقتنگ قُولي، عدالتي كان،
شيله بير وپالي هي دُوغورميقان
(آدي مختومقلي، آدينا قربان).

(4)
قارشيمدا ياتير قدرتلي انسان،
حكمتلي سوزلري، بار درده درمان،
مقدس بير ميراث، پهدگار قُويون،
شيله بر حكمتلي، هي دُوغورميقان؟
(آدي مختومقلي، آدينا قربان).

(5)
قارشيمدا ياتير قدرتلي انسان،
ياشان اكن، ظالم لارا باش اگمان،
اركين ياشايشينگ، نسخەسین يازان،
بيله بير قدرتلي، هي دُوغورميقان؟
(آدي مختومقلي، آدينا قربان).

مرد یاشا

زور اونگونه اگیلمه دیم، دودی لر،
آتالار دییپ دیر: دویگ بیتیان دیر.
کوپ دوست دییان لریم یوزین سودی لر،
دیدیم: «دانا»، نادان لیغی اوتیان دیر.

غریب یاشاسامدا، مرد یاشان دیرین،
گورگی، حاسرات داغین مرد آشان دیرین،
یاغرنیمی یالنگیز، مرد، قاشان دیرین،
تیغ یاراسین چکیدیم، چونکی بیتیان دیر.

دیل یاراسی، یاقدی ایلیم منی نی،
بیر کلام یازسامدا، قویمن سنی نی.
واخ نیلایین دوست دونوندا، غانیمی،
لای لار قالار، دُور سُو آقیپ گیتیان دیر.

باشیم اگسم، مرده باشیمی اگدیم،
دِگمه دِگمه دِگمان، دِگنه، دِگدیم،
مرد آتا - چپاکش انهدن دوغدیم،
یالان شهرات باسیم سان دان اوتیان دیر.

قربان بیت، دنیا ده آدینگ یی تمه سین،
منّت بیلن، مردینگ ایشی بیتمه سین.
ایلیمینگ آیاغنا دِیکن، باتماسین،
ایل آلادا بیلن شاحیر یاتیان دیر.

گچگین

اولیم یاسدیقندا دوستلار، آلیب باریان یاشیمدا یوق،
گورین دییان بالالاریمی، هیچ بیریده قاشیمدا یوق،

دوست نيرهده دوستينگ كوپدي، آدينگ توتيان داشينگدا يوق
غريبسينگ غريب شاحيريم، ياسين چيقجاق باشينگدا يوق،
گوبهگنيگ اوزينگ كسن سينگ، كوپينيگام اوزينگ بيچگين.

آغلاب دنيا اين مه دينگمي؟ حاسرات مدام سني بوغدي،
باغرينگدا بسلاپ سطرلنگ، قوشغي لانگام آغلاب دوغدي.
«خطيبي» لاقام آلان سونگ، قوشغينگ قايناپ جوشوپ چوغدي،
اللي بيرنجي بهارينگ، سين لاپ خزان يةلي، دگدي،
عزرائيل اوزادسا، مي پي، اوزينگ قويوپ اوزينگ ايچگين.

شوندا، دينگه بيرجه دوستينگ، يوق دوستينگدال، خود دوغانينگ،
«حاساردان» مي؟ يا «سونگي دان»؟ تاپپ شپا پوداغينينگ،
«دويماديم خور» مي؟ «جيحون» دان؟ آليپ باليق يودا غانينگ،
ياغي مي؟ يامانگزينگ چه تين؟ بريپ سانگا اول دوغانينگ،
آياق اوسته قالدینگ قربان، ايل آلقيشين آليپ گچگين.

ترکمن ادبياتينينگ استاد ي قربان صحت بدخشانا باغيشلايان.

يانداق

ياتان يئرئينگ ياغتاي كويگانم،
من اوچين دوغوريب سينگ سن زيبا صنم،
اوندا، يانداق دالديم باگلديم منم،
باگل قيز عشقيندا، دالي - ديوانه

نه آراسا باشلانپدي سويگي ميز
ديلدن - ديله دوشوپ اول پاك دويغي ميز
دنيا بيزينكي دي، يوقدي غايغي ميز
اول بير قيزيل گلدي من بير پروانه

شيله بير يورگ لر پاك اكن سادا
نرّه چرك بار ديسم، بيل من گنادا

آصیل بیر گودگلیگ دوشمزدي يادا

باریپ گلیشر دیگ دینگه گورمانه

اول منینگ دنیا مدي دینیم ایمانیم

باشیم قربانی مدي، پدای جانیم

غان بیلن یازیپ دیق سویگی پیمانیم

کوپ خیال لار باردی دوران سورمانه

دمیندن دم آلیپ یولا دوشردیم

جره نیم دیپ جوشوپ قوشغی قوشاردیم

ایکی گون گورمه سم یانیپ بیشیردیم

گیجه یاری، هولیقاردیم، بارمانا

کیم دیبردی سانگا گيجانینگ یاری

گولپ قارشلی لاردی اوی لرنینگ باری

سونگام یکه قویوپ یاربیلن یاری

قویولاردی عاشق لاری آرمانا

اوندا یانداق دال دیم منم بر گل دیم

پاک سویگیمه باغلی بندی دیم قول دیم

بیردن یانداق بولدوم سارالیپ سول دیم

آرامیزا، ال لر دوشدی، بیگانه

آویدمانگ منینگ ساوچیم شول بیرال اکن

منی یانداق اده ن شول بیر دیل اکن

ایچیمدن دورآن میش، نه بیر دل اکن

سایل لاردک باشلادیم ال سرمانه

ساوچی قیز خبرم اوزی یالی بوش

دیمه بو واقادان ساوچینگ گوونی خوش

لالیگه خزان میش من یانداقا قیش

خزان؟ یاقیش؟ زار بول دیم من درمانه

«سن بولسانگ صنم جان دي شاحیریم»

اینه من سنگ زهرانگ، سنم طاحیریم

سانگا اوندان صنم بولماز پاخیریم

اولا زارمیش بیر بای قوینا گیرمانه

یوقا!!! بیله دألدر، دأل دیر آغلادیم

بیر کوز آلپ خودقورساقمی داغلادیم

کیدسه – گلمز یولا، بیلی باغلادیم

عمر باقی لالیگ دی بیپ یورمانه

فراغی دی «منگلی» قیزی یاد ادیپ

کوپ گزیدیم من یاد ایل لارده داد ادیپ

ماحال- ماحال یانان گوونی شاد ادیپ

بو آه لاردان داغ لار گلر، لرزانه

- سن دی زهره توتوپ بیلمز جایینی،

دنیانی گزسمده تاپمان تاییینی،

ایکی دی بیپ بولماز آسمان آییینی،

آسمان آیی شول آي غریب قربانه.

1368 شمسی، علی آباد - آق قلا
به مقصد تجدید زیباترین زیباییها.

«ناموس عار، شهیدی الیاس باستانا»

ایله نسخه

غَضَب غایرات دُونین گئی پیپ،
گُور اوغلی لانگ ایزین توتدینگ.
بیر باشا، بیر، اولیم دیپیپ،
ناموس - عار، اُوغریندا اوتدینگ.

ترکمننگ، غایرات لی مِردی،
لرزانہ سالیپ، ناماردی،
غانینگ بیلن، بُو یاپ یوردی،
باشیمیزی، پِلند اتدینگ.

باطرلارینگ آدی، بی تمز،
ایل اوغلی نی، ایل اونوتماز،
ظالمی، اوزاق گیدمز،
ایله نسخہ قویوپ گیتدینگ.

«قربان» قوشغوسیندا بارلار،
یخشی آیدیمیندا، زارلار،
زمان، ظالم لاری خوارلار،
گونش یالی، غانلی باتدینگ.

«1373 شمسی بہار»

سیرداش

مونگ آیلانسانگ آزدیرچیگم داشینا،
عُمره، عُمر قوشیان سیرداش تاپدیرماز.
گونده یوزمونگ قربان بولغیل باشینا،
یاشینگا، یاش قوشیان باشداش تاپدیرماز.

نیتنگا گُوراً، یار بولار، اقبال،
اقبالینگا گُوراً ساتاشار وصال،

ھركىمە قول برىز بىلە بىر پىس پال،
پاك يورگ، يورگىش يولداش تاپدىرماز.

گۈلۈپ اويناپ كچن بولسا خوش گۈنلر،
خاضر اۈنگدە ياتىر جوشا - جوش يىللار.
شىلە ياشايشى آرزلار، ايللر،
گوۈنى كىنگ گۈلر يوز باشداش تاپدىرماز.

شاحىر قربان گلى قوانيىر سىزە،
گۈلر يوزى ساپاق مونگ گلىنقىزە.
مونگ گۈن سلام بولسون بىرچە گۈن دۈزا،
شىلە بىر سخاوت سىرداش تاپدىرماز.

وپالى البرىز

دۇنيا دوراپ باشىن آسمانا گرەن،
وپالى البرىزىم، وپالى داغىم.
مۇنگلرچە عصرىنگ گۈرگى سىن گۈرەن،
جپالى البرىزىم، وپالى داغىم.

قۇۋاق لارىنگ قەرمان لانگ پناسى،
پناە تاپان لارىنگ دىلدە ئناسى،
بلىند باشىنگ دىنانگ عجب بناسى،
صفالى البرىزىم، وپالى داغىم.

وپالى سىنگ عصرلار گۈزىنگ يولدا،
اۋتور بىر قاراشىپ، انتظار قالدا،
اۋقچى «آرشنگە» گۈز قاراق بولدا،
وپالى البرىزىم، وپالى داغىم.

قاراشماق دان يانگا ساچلانگ آقاردى،

آرچالارینگ مونگ بیقیلیپ گوگردی،
بیلدریم لانگ «آرشنگی» چاقیردی،
جپالی البرزیم، وپالی داغیم.

سحر گونش شعله سینی ساچاندا،
تونلیگی یوق ادیب آقلیق آچاندا،
دومه - دومه گوزدن یاشینگ قاچاندا،
یانیار یورگ باغیریم وپالی داغیم.

دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران - همایش البرز 24/1/77

ایلینگیلین بول
باش کتاب اوقانسینگ عالم سیراما،
باش تومانیم کوپ دیب قیتاق قاراما،
دمیر آتلی کوپدیر گوگده، یوره مه،
باش گونلیگ میخمان سینگ ایلینگ بیلن بول.

قاچان الله دییر، قوانام، الله،
نه قاچان میز بولسون نه قالان یولدا،
قات - قات جایدا یاتان شونی بک بله،
میخمان سینگ بودنیا، یولینگ بیلن بول.

یقلینگ یئل دال دنیا یی آلقاق یالی،
بادینگ باد دال باقی لیق قالجاق یالی،
دیلینگ دیل دال، عجیزی دیلجگی یالی،
میخمان سینگ خوشامای دیلینگ بیلن بول.

اشدمه دینگمی دیل یارا بیتمز یارا،
سندہ باردیل بیلگین ایلدهده بارا،
آدام یالی یاشا بولا یوز قارا،

بۇ يىللار باقى دال يىلىنگ بىلن بول.

قايقارىپ گزوشىنگى يەلە بريپ،
بلندتوت باشىنگى آسمانا گريپ،
يئريالى سخي بول ساچاقىنگ سريپ،
چندن آشا اوسمه يەلىنگ بىلن بول.

يئر يوزىن آلاندا قويوپ گىدمهلي،
ترمه شال لام، كوفىنگى يىپ اوتمهلي،
آخرتىنگ غمىن ايىپ ياتمالي،
ميخمان سىنگ، ميخمان سىنگ دينىنگ بىلن بول.

قربان گلدي ايلىنگ - گونىنگ قرباني،
باش گونىم - خوش گونىم دىپ يورماني،
اوزىنگ بيلمان آچارسىنگ سن آراني،
آرا آچىلما نفا ايلىنگ بىلن بول.

انسان

قوجا تاريخ سن بير دىلن گورالي،
انسان نهنگ دوراب نأحيلي گوردىنگ.
سني يازان دورلي دومن، يالانچا!
نأحيلي جيدىنگ، نأحيلي دوردىنگ.

سوزله تاريخ! سوزله! حق دانام سوزله!
سانا يالان يازان، يازىجي لاري.
ياقورقيانگمي؟ من قورقميان دوغري دان،
ارسوا، اده رين، ازىجي لاري.

عصرلاردير اولارسني اويناق لاب
قورجاق يالي اونيايلار انسانى.
يونه من قورجاق دال بلكى بير انسان،

انسان یالی تانادارین، انسانی

انساندا عقل بار قوجور بار غیرات،
سندن یوقارراقیام دوره دن انسان.
حقیقت یولیندا، دینمان چالی شیب،
عدالت یوق لیغنی جارادن انسان.

انسان، سن بولماسانگ دنیاده بولماز،
عجیز توتما اوزینگ دنیانگ ایه سی.
سنگ قوجیرینگ سودان نفت چیقاریار،
گوزل لیگینگ دیره گی هم سویه سی.

ینه یوزلن یارین ای قوجا تاریخ،
ادی انسان، انسان لیق دان داش لارا.
منگ دیلیمدن جوغاب برسنگ منت دار،
سیرادسین لر، مازارلیق دا- داشلارا.

«نچه من دین لر قوم بولوب یاتیر،»
شاه لار- بگلرخان لار یاتیر سانی یوق.
شول داشلارام اول «من» لردن یخشی راق،
دیللن جگم، آرمان ولین جانی یوق.

5
1365
توی توتیان جوان

توی توتیانگیز، قوتلی بولسون تویونگیز،
بلند بولسون، مدام شمشاد بویونگیز،
کم سیز بولسون، تازه قوریان اویونگیز،
باغتتا قواییپ، توی توتیان جوان.

آق باغتلی بولونگ، مدام آغزی بیر،

5. - جوان : هم اوغلانا، هم ده قیزا، جوان دیلیار. یگیت دیسگ دینگه اوغلانا
دیدگمیز.

گۈلۈپ اويناپ، ياشاورىنگ بىر عُمر،
إل اُورانگىز بولسون آلتىن كومىش دُر،
آق باغتا قوانيپ توي توتيان جُوان.

۶
اننگە - آتانگا ، مهربان بولسون،
دوغان - قارداشىنگا، گۈليوزي گولسون،
سنگ بيلن آچىلسىن، سن بيلن سولسون،
باغتىنا قوانيپ، توي توتيان جُوان.

قۇدا، أرقادا غدير، هميشە گرگ،
بوگون بىرلشياندير ايكي پاك يورگ،
ساچاقنگردان، اگسيلمەسىن آقچورگ،
آق باغتا قوانيپ توي توتيان جُوان.

«قربانگلدی» ياتان بختلار آچىلسىن،
نصيب ادیپ، نکاح سۇلار اچىلسىن،
هميشە توي بولسون، سەچگى سەچىلسىن،
باغتىنا قوانيپ، توي توتيان جُوان.

شهيد باخشى و سازنده، أرازمخمتكه باغيشلايان.

چالينماديق مقام

دانگ شمالي استين ايىپ اوسنده،

6. - انەسى يۇق بولسا زىمىتكش آتانگا مهربان بولسون.
آتابسى يۇق بولسا چاىكش اننگە مهربان بولسون.
من يالى پاكىيتىم بولسا بونىن عمرىنگ سانگا مهربان بولسون.
شىديسگ اونگات راق بولار دىيىپ ماصلاخات بىرلدى، سباب بو قوشغىيى هميشەلىگ بر
قوتلاما نسخه دىيىپ، اولي ايل مانگا چىندان منت قويدىلار.
ساق بولسونلار.

گون شاپاقي بولوتلاري كِسندە،
يالتاليق اُوقيسي بيزي باساندا،
اُوياد ياردي سنگ دوتارينگ اُوازي،

اُرازمُخمد دي چاليان بو سازي.

مُقاملاري ايز - ايزينا يانگلادان،
اوزاق دَاكي قولاقلاري شانگلادا،
اُويانماق مقامين بيزه اَنگلادان،
اوياد ياردي اُول دوتارينگ اُوازي،

موّماد دايي ميزدي چاليان بو سازي.

غانيمينگ ياغي سي، عجيزينگ ياري،
هنارينگه خايران بخشى لانگ، باري،
ديلن ديردينگ ديل سيز ياتان دوتاري،
اُوياد ياردي سنگ دوتارينگ اُوازي،

شهيدلر، شهيدي چاليان بو سازي.

يالانچي دا باش اِگمه دينگ ناماردا،
بو دنيا قفسدي سندنديي جوماردا،
يازيلان دير آدينگ آلتين طوماردا،
اوياد ياردي شول دوتارينگ اُوازي،

اُرازمُخمد دي چاليان بو سازي.

پوللي لاري بير كوپكه آلمادينگ،
بگينگ قوللي، باي نوكري بولمادينگ،
خان آقاديپ بنده ليگي قيلمادينگ،
اوياد ياردي سنگ دوتارينگ اُوازي،

موّماد دايي ميزدي چاليان بو سازي.

داشینگا اویشبیدی بیر توپار میکیر،
پال لری یامان میش ایچی بد پیکیر،
بلند باش اولیمه تن بردینگ شوکور،
اویادیاردی سنگ دوتارینگ اوازی،

شهیدلر شهیدی چالیان بو سازی.

بلند باشلی انسان آزاکن اُوران،
ناماردلار دُوری اکن، بو نامارد دوران.
حاجان تاپیلارقان، غان لاری سوران،
اویدیاردی بال دوتارینگ اوازی

ارازمخمد دی چالیان بو سازی.

مسکین قلیچ حقدان: شاحیر: قربان گلدی آهون بر

دانشجولارا

یوره گیمده آرمان دین داغی یوق، بوگون ایلم بگنجیمینگ چاگی یوق،
مسکین قلیچ، کوپ آغلانینگ بس بیزه، گوزلره باق شادیان لیق آغی یوق،
یاز شمالي باقی بهار اُس بیزه

قوانارلار ییللار باقی نسللر، قوانیارین، قوانارلار عصرلار،
«سیدی خوجا» سنم قولاق اُس بیزه، مسکین قلیچ یازدیر سانگا پاصیللار،
دانگ شمالي باقی بهار اُس بیزه.

گچن ییلدا پته دی «البرزه» سري، «کأظم خوجا» پیشکمرینگ کمري،
«اورستده» سنگ یانینگدا پس بیزه اوزاق بولسون دانشجولارینگ عمري،
یوقیملی جابهاری یقلى بهار اُس بیزه.

«کأظمخوجا» یئر یوزینه یالقیم آت، مسکین قلیچ پاراخت یات دینچ یات،
تأزه باغتنگ دیش دأل اکن راس بیزه، گونش یالی سایخالی دؤغ راخت یات،
یاز شیمالی باقی بهار اُس بیزه.

شادلیق شاغالا نگلیق توتوش چولیمده، آرزولارگل آچدی گوزل ایلیمده،
«یدی چنار» اونودایساق یاس بیزه، قلم جوشیپ دُر ساجیلیب دیلیمده،
دانگ شیمالی باقی بهار اُس بیزه.

اردیبهشت 1380. مسکین قلیچ نگ بایرامچی لیقی.

چاغالیق دؤوری

ایاقیمیز یالاتگاچ، بالاقیمیز کوله، ایدیل دؤین یالی داچاقالار بیله،
شیدیپ گچیردیک بیز چاقالیق دوری، ایلغاشیپ گیدردیک یالین لی چوله،
ایلی اینجید ساقدا پالیمیز دوغری.

چاقالیق دان ایچی بیتمزلیکدن دأل آد داقاردیق گؤوین یتمزلیکدن دأل،
شیدیپ گچیردیک بیز هزللیک دوری ترسله شریدیگ خبر قاتمازلیق دان
ایلی انجید ساقدا پالیمیز دوغری.

بولسامدا همه دن ایی گورردیلر، مانگا قالقان قولاق آد برردیلر،
شیدیپ گچیردیک بیز گوزل لیگدا لاش سام آرقام دا دیگ دوراردیلر،
دوری، ایلی انجید ساقدا پالیمیز دوغری.

ایلکی اونسی سینلاپ گورد یگشول بیل لاردا مره ت گلدی مالایدان
قولایدان شیدیپ گچیردیگ بیز چاغالیق دوری بولسا داکم دألیمش کوله جالایدان
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

شکر جالا یا بیرتای دوره تدی، «جالای» بیلن گوره ش دیردیگ
«قیردی»
شیدیپ گچیردیگ بیر هزللیگ دوری ینه بیریار آرتدی گلیپ «نورمتی»
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

بارینی بیقان سونگ دیدی سن گلا، «عطارود» دیپ تاپیلادی بر «بلا»،
شیدیپ گچیردیگ بیز گوزللیگ بیقیدیم ارسمده یوزمونگ تَقلا،
دوری.
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

«بایرام تکه» نیرده «هندي» «أَنَّا قَرَبَان» أَشْغَابَات
گوزلاردی، جاسوزلاردی،
شیدیپ گچیردیگ بیز چاغالیق دوری شو وقت لارام دوردی طالیپ ایزلاردی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

صفر آزادیما بودنیا داردی، مَاجان، الله مراد، بگلیمده باردی،
شیدیپ گچردیپ بیز هزللیگ دوری قلیچ قیامت، وپالی یاردی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

هرنه بولسا چاقا لارینگ گلیدی، خدر آقا بیزدن بولسا اولی دی،
شیدیپ گچیردیگ بیز گوزللیگ آددا آخون ایشان حقنک قُولی دی،
دوری
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

قربان نیازی دیر، قلی دیر، ساریم، سویگی کوچه سیندهم بارنیچه یاریم،
شیدیپ گچردیگ بیز چاقالیق دوری مُخّم - یول جانام توپده در کأریم،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

کیجّیک قربان اوتور شیق لاتگ آننا مالاینگ قونگشی لانگ
بخشی سی، بخشی سی، بخشی سی، بخشی سی، بخشی سی، بخشی سی،
شیدیپ گچردیگ بیز هر لایک دوری بایلی بولدی باخشی لارینگ بخشی سی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

اونونگ قوچی لیغنا دستان نیاز قوچی حقد، کوپ زاددیسنگ
دو سنک بور، دوز سنک بور، دوز سنک بور، دوز سنک بور،
شیدیپ گچردیگ بیز چاقالیق طاغان جان، دنیا ده هر حیل گزسنگ بور،
دوری ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

عوضینگ آرقاسی اُوخاللی اجه، هی یاددان چیقارمی کاکابای،
خوچا، خوچا، خوچا، خوچا، خوچا، خوچا،
شیدیپ گچردیگ بیز چاقالیق دوری موخی نی یادلامدا غم دولار ایچه
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

آقالینگ آقاسی اُراز دُردی می، سُوین موخما می، بایرام بردی می،
شیدیپ گچردیگ بیز گوزل لیگ عبّدی کل نرسه عشرت گوردیمی،
دوری ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

بایار پاتتیق مدام ایزاقلاردی، بایلی خوجانگ ساچی ایردن
چالاردی، چالاردی، چالاردی، چالاردی، چالاردی،
شیدیپ گچردیگ بیز هر لایک دوری ساری جیق کسلدن گوزی مولردی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

ستار ایده لمانی ایله ال سردی میرزه نرسه ده کوپ گورگی گوردی،

شیدیپ گچیردیگ بیز چاقالیق دوری حارجا بیر باش گون دوران جیق سوردی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

بیلمه‌دیم «بیگمرد» آید سانا هانی؟ خوش‌گلدأ گور اوغلی آد بریلیانی،
شیدیپ گچیردیگ بیز هزل‌لیگ‌استاد نیرده بولسا ساق بولسون جانی،
دوری،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

غریب‌لیقدا، جلیل یوماق ساراردی، آقه چاقاقادا آرتیست سیراردی،
شیدیپ گچیردیگ بیز گوزل‌لیگ‌بایرام‌جیقدا بردکانه یاراردی،
دوری،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

ساوی‌لاسا یاخشیی بیزدن قین‌گمانیم قالاندیر کیچی آناقربان،
گورمان، شیدیپ گچردیگ بیز چاقالیق دوری آی! هو! برجگ بوردی پلکه پرمآن،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

آنا کاکا گورمان اوتدی یاشلیقی، موسی تکه باریمیزینگ باشلیقی،
شیدیپ گچردیگ بیز هزل‌لیگ دوری طاقان قارانگ زهربولدی خوشلیقی،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

بیلمه‌دیم هایسی بیر یامان گوزسویین چوری یالی گلشیگ‌لی
قاقری، شیدیپ گچردیگ بیز گوزل‌لیگ‌آخرام بیر شوم گوز یاشلیقین یاقدی،
دوری،
ایلی انجیدساقدا پألیمیز دوغری.

چاره‌سیز اجمدن کوپ آلقیش آلدی، آوی دادم‌نی اوقووا سالدی،
شیدیپ گچیردیگ بیز چاقالیق دوری بیز یالی یتیمه بیر گویشلی قولدی،

ايلي انجيدساقدا پآليميز دوغري.

باش يله كان مشو موخد قارداشيم، عطا شهاب، قاقام بردي سيرادشيم،
شيدىپ گچيرديگ بير هزل ليگ قربان يگن دىپ دولي دي داشيم،
دوري،
ايلي انجيدساقدا پآليميز دوغري.

قولدان بيرايش گلسه ايل درده دگن، مونگ شکر حاضرم شول قربان
شيله راگ باشلانيار اورتاياش دوري، آرمان! قيندا گورمه دوغاني دوغان،
ايلي انجيدساقدا پآليميز دوغري.

عمریم بويي آرقامدا داغ بولان لار، ياران ليقدار باردرديمي بيلن لار،
باشلانسا باشلانسين اورتاياش سيزينگ بيلن آدلاري سونگ گلن لار،
دوري،
ايلي انجيدساقدا پآليميز دوغري.

عاشرايى (محرم) 1373

اهلي چاقاليقدار بيله گزن عزيزلره غيشلايان، آدي گلن بولسون يا گلما.

قربان ليق
يادا ساليپ گچن گوزل ياشليقي،
ايچمي گپله ديان، گليار قربان ليق.
قايدىپ تاپارميقان بيز اول خوشليقي،
«هينگيل ليگ - بادالليق، ارتير قربان ليق.

گون ياشاردى قيزلار لاله، قاقاردى،
لاله قاقىپ يوره گلري ياقاردى،
قيز، جوانا، جوان، قيزا، بارقاردى،
چاتمادى كيلياردى، حقه فرمان ليق.

قربان ليق گلياردىپ چاتمادى كيلىپ،
قوشاتاي، بادالليپ كاته يي قىلىپ،

دییار دیلار: بار گناهلر دوکیلیپ،
قربانلیق بیر ایلیم اوچین درمانلیق.

چاتماسیز اوی تورکمن چوله بولمازدي،
عید - عیپ دال دي بیر یوز سولمازدي،
جانلی چالمق غریبه قین گلمازدي،
اینديکي قربانلیق، دُورشي آرمانلیق.

«قربان» پدا بولسون قارري ياش لارا،
قودلا یارین عیدی بلند باش لارا،
ترکمنم قایم دیر فرض، ایشلره،
بولماسا اُورام بوللیق، ارزانلیق،
قاپیشسا، قاپیشسین، گلر، قربانلیق.

7/1/1378 شمسی.

ناموسیم

دُوین دي آدینگ گلسه لالدي اول دیلي،
دُوین دینگ سن ترکمنینگ گُلاگ گُلي،
بُو گون یاقانگدا دیر هرناکس، إلي،
اي خدايم قوچ یگیتلر نأم بولدي.

قیز - گلینی پارخي یوق دیر بیماحال،
کوچه لرده سرگزدان دیر بونه حال!
ناموسیم آاندان گل جانیمی آل،
بو گون ناموس هر شغالا شام بولدي.

اي خدايم آل بو جانی گور مألې،
ترکمن دییپ قاربالیبام یورمالې،
دُور شومی؟ شيله دُور سورمالې،
گور باق ایلیم شيله بیر بدنام بولدي.

حیف دألّی گُلبدنینگ ناکسه،
حیف دألّی نازکتتینگ هرکسه،
شاحیر قربانیا نیپ دیّار واخسه،
جان اللهیم مردگرچگلر نام بولدی.

یانایین

نه حاساپدا، نه ساندا، سن،
درددن یوره گئی غاندا سن،
پایلان شیقدا، اویاندا سن،
قویونگ دردیمه، یانایین.

گونه دنیانگ، غایغی - غمی،
تاپان یالی سایلپ منی،
تاپمانی دردلر مه، اِمی،
اِمسیز درددن قوی سونایین.

غم لی گونی نگیز بیز گرگ،
شاد گونی نگیز بیز بی دره گ،
یوز هایقردیم ای بی دره گ،
دره گلی یئرده قوانایین.

قونجاق آزارسیز یئر تاپسام،
بولار بولاز گپدن سیپسام،
ارصلان یالی دردی قاپسام،
اسلش مانگ بیردا یانایین.

ساندا - چوتدا یوق سن قربان،
اوز دردینگه تاپ بیر درمان،
گلایان سینگ شول عشرت گورمان،

1376 نودهكتول

ياز ياغيشي
ياز ياغيشي نينگ گورکينه، په تدجگ گوزليگ بولان،
دينگمز ياغار ارکينه، توول لا - تدبير، آلمان،
هردامجاسي دُر - گوهر، آلتين - کوميش دنگ گلمز،
ياغ ياغيشيم ياز ياغيشيم، بير يوزي الوان بولسون
تشنه چول حاسرات بيلن، سانگا گوزين ديکيپ دُر،
آرپا - بوغداي سوليراپ، نازک بيلين بوکيپ دُر،
جره ن جانلي باري سي، گوز ياشيني دوکوپ دُر،
ياغ ياغيشيم ياز ياغيشيم، تشنه چول ريحان بولسون،
سولي جا کوميش دامجانگ، هر بير دردينگ، درمانی،
ياغي شينگدا عاجايپ، قويميانگ هيچ آرماني،
شيله گوزل ياغي شينگدا، مونگ حکمت بار مونگ ماني،
ياغ ياغيشيم ياز ياغيشيم، چشمه لر روان بولسون،
پينتق آچان آقاچ لانگ، اشيديانگمي سازيني،
دامد امينگا غوديراپ، هينگي لي، آوازي ني،
چکر جمله جان دارلار، دامجالارينگ، نازيني،
ياغ ياغيشيم ياز ياغيشيم، بير هزيل دوران بولسون.
قربان گلي غزليم يازا باغي شلاب يازديم،
ياز ياغيشي نينگ گورکيني، دورلي ناقيشلاپ يازديم،
غزل کونگل خوش ليقد، کونگليمي خوشلاپ يازديم،
ياغ ياغيشيم ياز ياغيشيم، کونگلر جوان بولسون.

قربان آيينگ اوچي 1374 شمسي.

«آيديم»

أرازگلي الياس حقدا:

بي آجال درد

دوتار بالانگمي دي، ياسن بالاسي؟
بالاسين باغريندان ام ديره ن باخشي.
«قاراقان» نك، غيسغا باهار لاله سي،
سايراندا، بلبلي، دينگديره ن باخشي.

انك «هُودي» سيندن آلدينگمي الخام؟
مِلّلي آقابردي مي، جادي لي ملحم؟
جادي لي ملحم دن جان آليپ الخم،
جاني ني دوتارا، سينگدره ن باخشي.

الياس آقانك أرازگلي دُغماسي،
جانيندان جان بريپ يانگلان نغمه سي،
يؤره گلرده قُويوپ كيدن تاغماسي،
گوز ياشيم سيل اديپ انگديره ن باخشي.

«غاراسيدلي» خاليپاني، جوش ديران،
آيديم - سازه غانات بريپ اوچديران،
قربان گلي نك عقل هوشين گوچديران،
سوزلريم ديليمده دونگديران باخشي.

1371 شمسي ايران

(آيديم)

نظرلي استاد

أول آجي ييل لاردان، سويجي يادگار،
حَق نظرين سالان نظرلي استاد.
أرمان أراميزدان آلدينگ بيرى بار،
وَصِپني آلتيندان يازارلي استاد.

باش خاليپانگ «اوركيت» آقانگ زوريادي،
قولاغيندا، «چالمان» باخشينگ اي دادي،
«وليم كور» خاليپانگ ديري شايادي،
شانينا قوشغي لار دوزرلي استاد.

«ارازمخمد» دن، «عاشر» باخشي دان،
تعليم آليپ يوره گينه نقش اِدمن،
«قوجا» باخشي «موسي» آلكيش بخشي اِدمن،
چاودير تايلي بيلن گذرلي استاد

قربان گلدي آيديم سازينگ بيماري
«يانديردى بي بي سي» بار درده دأري
«دينى آقا» - «قزاق پانق» خوجانينگ ياري
جيحون بيلن بحري خزرلي استاد
«آراميزدا يوقدير نظرلي استاد»

(آيديم)

قزاق پانق هاني؟
بو گيجه بير باخشي مني اتدي مانگ،
نأحيلي ادركام بو گيجاني دانگ،
زارين لاپ كويسه يان بيبگ قزاق پانق،
باخشي لار باخشي سي قزاق پانق هاني؟

سيران اِدن «نوايي» نينگ باغينا،
اونكي سونگگين بويان آيديم ياغينا،
اينب چيقان شروان پردهنگ داغينا،
باخشي لار باخشي سي قزاق نيق هاني؟

آيدىم - سازدان ارمان آچىدىنك ارانى،
أهلى ايلىنك يۇره گدشي، يارانى،
تايىپ بولماز بيله يۇره گ پارانى،
باخشي لار باخشي سي قزاق پانق هانى؟

قربان گلدې اوتر غملي گيجهلر،
اوتمه دىمي، مونچه اوتن موچهلر،
شول گيجه آخ چكىپ دىدي نچهلر،
باخشي لار باخشي سي قزاق پانق هانى؟

دنگيزىنك قونگشي سي قزاق پانق هانى؟ انسان لانگ ياخشي سي قزاق پانق هانى؟

1370 شمسي.

(آيدىم)

ايكي آرا يول آچىلاني حقدا: تركمنستان - ايران
دوشو شوق

بىر عاصيرا قولاي ظاليم آيراليق،
آغير يوكىنك، آجي دردىنك ياندىق.
مونگلرچه غارعىشا، قالان آيراليق،
دوشوشوق بادادان بارىمىز غاندىق.

نه ننگ جاق - جاق ادب گولەسەن ايليم،
لورداپ گل آچدي صحرامدا گلیم،
آرقايىن دنياده سايرارمنگ دىليم،
چونكي اوزالدا نىدا بىر تن دىگ جاندىق.

آجي بىل لار آرزو چكىپ اوتنلر،
ارمان بىلن باقى منزل توتانلار،
بىتمە دىگ آرزوين خالاچىتنلر،

هم بگنديگ، هم قوانديق، هم يانديق.

آق يوره گدن، آق يول آچان بيزلره،
برکت ياغديران ساچاق دوزلارا،
قربانگلدی پدا بولسون، سيزلره،
دوشو شوق بادادان اهلي ميز غانديق.

هم بگنديگ، هم قوانديق، هم يانديق.
چونكي اوزالدان-دا بيرتنديگ جانديق.

1373 - گنبدکاوس.

حالي چي قيزلار
آلا - دانگدا داراق سيسي سازلاشيپ،
عالمي اوياديوار حالي چي قيزلار.
بويداش لاري بير - بيرينه نازله شيپ،
دورموشا سره ديار، حالي چي قيزلار.
دارتغيچ لارين چکديرمه سهر، ياخشي،
چيتراويدمه شيله اووادان ناقشي.
داراقنا، سازلاشماز مين دين باخشي،
شان شهرات دوره ديار، حالي چي قيزلار.
اون بارماقي دنيانگ، تاپيلماز گنجي،
دورموشدا، ايليمينگ اولي قوانجي
ساراليپ، سارغاريپ چکيپ کوپ رنجي،
عمريني اره ديار، حالي چي قيزلار.
گوزلرينگ نوريندان، نور بريپ گوله،
بارماق غاني بيلن جان بريپ حالا،
«قربان» شيديب دوشيوار بير حالي يولا،
پوچه گي پول اديار، حالي چي قيزلار.

(ایدیم)

1376

ترکمن حالی سہی

ترکمن حالی سہی نینگ وصفین سوزلہسم،
ماخمالدان یومشاق دیر دوشہلن یئرہ.
تایی بولماز یئر یوزینی، گوزلہسم،
بو بیر، بللی زات دیر کُورہ دہ - کرہ.

آق تامینگ بزمگی کوشکلرینگ گورکی،
گورکینہ خایران دیر، عربی - تورکی،
ترکمن خالی سہی نینگ باہاسنینگ ارکی،
مانگا قالسا، برمن آلتینہ - زرہ.

جانیم یانیار، یاشین یاقیان قیزلارا،
باغریم یانیار، نورین دوکیان گوزلرہ،
اللہ قووات برسین، سیز، عزیزلرہ،
آلین برینگ دوشگ ادیارگ - تورہ.

دارکومہدہ، کورایشیق لی، جایی لاردا،
دوقالیپ دُورگون لر، بیبلار، آئی لاردا،
قربان گلدی دنیا ارکی، بایی لاردا،
ارکینگہ، قویولماز، گل آسا یورہ.

شاحیردان حارای

أراز شاحیر درد نیرہ دن؟ نأمہ دووین چوزیلمیأر؟
چوزیلردن ایأم اوتدی، یاقیریلپ اوزیلمیار؟
منینگ قارا مانگلایمدان، بۇ قارا خاط پوزولیار؟
تقدیر شیلہ آلا - بولہ، مانگا یەتدسہ قُورا یار دوست.

یا ایررآگ دوغدیم میقان، یاداگیجاً قالان لاردان؟
یا تقدیرینگ کروقتینه، غانلی تالانگ سالان لاردان؟
یا دوغریسی بودورموشدا، شور بخت آدین آلان لاردان؟
بیزه اوستم بولا- بولا، ایلاگ، بیلاگ سویره یار دوست.

بودران - آغسان من بولدوم لا، ایزا قالیبیققی لانام،
اوزیم کی دیر کسه کی دن، چارطاراپدان سقی لانام،
بولار - بولماز آغزی بوشدان، قورقاق آدی داقی لانام.
یئریوزینگ بدبخت لیقی، دینگه مانگا دیره یار دوست.

سن آغزالسانگ منگ قولایم گیجه-گوندیز شانگلایار دوست.
بیز تأساسیگ سانلی یوق لار، هؤل بیرزات دیپ گنگله یار دوست.
أراز پالان قربان پیمان، کرلر- کورلر تانگلایار دوست.
قدیرینگ لاپ گولین یولجاق ال بارمانقا چویرمیأر دوست.

ماحال - ماحال گولکیم توتیار، تقدیرینگ بولوپ یورشینا،
من بیر آغیر یوک دأل آخیر، اونینگ یاپ یاسی گرشینا،
دُشمه دیم دوست دوشمه دیم دوست، بیزیلن ادیان اُورشینا،
ینگه یالی سالانچاقمی، غضب بیلن اوره یار دوست.

سباپلری سوکه - سوکه، بیزار بولدوم سباپلردن،
اربیدی ده یاخشا یوروپ، دادمان قالدیم ثواب لاردان،
دردیمه درمان آختاریپ، سانگسام چیقدی جواب لاردان،
قربان گلدی دریا بارسام، قُورایار دوست، قُورایار دوست.

13/6/1357 - مولود آیی.

اینگ سونگقی آرزویم

ایل آرادا شیله رائجیگ گوررینگ بار،
آدام سونگقی دیمینگ وقتتی، دُوی یار.
حاص بترم کويسه یار اُول دوست - یار،
اینگ عزیز گوریائینه گل سینام دییار.

مَنم شول آدام لاتگ بيريدا، نأمه،
يورمگيم کويسه يار اينگ عزيزيمي.
گورمه ها مومکين دأل باتمان ماتاما،
گورمک ايسله ميان، اوغل - قيزيمي.

سبأبي اول مانگا، بارزاددان عزيز،
انهن - آتادان، اوغيلدان، قيزدان،
شيله عزيزديسم، آز اونگا، هنيز،
عزيز زات بولارمي؟ فراغي ميزدان.

ماتاما باتماني، گورمه يان ديبپ،
توله جگ بوليارين سونگقي برگيمي.
يازيب اوتيرين من اورته نيپ کويپ،
اول بيگانساندان گيزلاپ گورگيمي.

قوي سونگقي سطيپيلم بولسون سن حاقدا،
بلکي سطيپلريم، اوز يراق بولسون،
بلکي بيگه لاي سين، سن قوشان چاقدا،
بلکي سونگقي آقسانيم، آز يراق بولسون.

قوي سونگقي آرزويم، سونگقي ديله گيم،
بير الله جان، سنگ قاپينگدان بيتيرسين،
قوي!، آجي - سويجي دن دينپ قولاغيم،
مني بيگ - فراغي ما، په تيرسين.

شوندا، آرام تاپپ توپراق قوينوندا،
دينارين من بولار - بولاز گوريپدن.
اوتيلماني يالان دنيانگ اوينوندا،
غانارين من بيگلره اوليپدان.

تاپیلماز
هرکیم اوز یازیغنی، اوزی بویون آلسا،
یازیق سیز، یوز اودا، یانان تاپیلماز.
انسان دین، قورجاق یالی اوینالسا،
دنیا ننگ عشرتتیدان، قانان تاپیلماز.

گناه سیز یانماسا، گنالینگ پیرینه،
اویون باری گلسه دیانت سرینه،
درده دگمز یتسه اینگ یوقار اورنا،
مسجده، محرابا، یانان تاپیلماز.

میدام یانیپ گلشی گناه سیز، اودا،
پهتی شن تاپمادیم، میلیون لار دادا،
بیله رآگ سوزله سنگ سن کافر زادا،
ایله جانی یانیان، جانان تاپیلماز.

قربان گلدی سوزله حقینگ کلامین،
آلمان لار گچسین لر اولا سلا مینگ
حق شولار می؟ آزاد اتسین غلامین،
نوکر سیز، کنیز سیز اعیان تاپیلماز.

1369

بیلدیرمز

یادا، دویغی سنی بیلدیرمز	عقله بزه نن انسان لار،
یاغا، ایغه سین بیلدیرمز.	یاویز گونی چین مردان لار،
بولار بیرگ - بیرگدن داش،	نادان لیقدان، دوغان قارداش،
دوستدان اویکه سین بیلدیرمز.	یئر گلسه جومارد یولداش،
چاپیشار - قیریشار پیل لار،	آغزی آلاشان آقمق ایل لر،
قیزناق - بیکه سین بیلدیرمز.	قارا چادرلی، غیلغیل لار،

اولاي سا، سوزلهمز يالان،
عقلا گُورا، انگلي بولان،
شاخير، غايغي سين بيلديرمن.
قربان گلدي عقله دُولان،

گنبدکاوس 1377 «آيديم»

(آيديم)

بايلي باخشي سن

سايلان اوغوري اُرازگلد ينگ يول لري،
ساخي باخشي بولوپ سايرار ديل لري،
ايل قلبينه سينگن بايلي باخشي سن،
ارقاداغي، اهلي ترکمن ايل لري،
ايل دردینه يانان بايلي باخشي سن

حرمت لاتسينگ مئللي اقانينگ کارينی،
باغرا باسيپ منگلي قيزينگ زارينی،
ايل باخشي سي بولان بايلي باخشي سن،
التينا برمه دينگ ترکمن تارينی،
اوتورشينگ يوز باخشي جايلي باخشي
سن

جَبار بيلن باغا گيرهن يالي سن،
پورلي سارا قولاق گرهن يالي سن،
استادليغا يه تن بايلي باخشي سن،
بابا قنبرپاتابرهن يالي سن،
شورتا سوزلي، گولر يوزلي باخشي سن

گورهن خيران، گورمه ديگلر ارمان دا،
قوشا تار بايداغينگ ماوي اسماندا،
يورگ لره سينگن بايلي باخشي سن،
چک دوتارينگ الخام السين «قربان» دا،
ايل القيشين الان بايلي باخشي سن.

3/9/1377

خالدنبی(خالدین سنّان)

گيدان کرامت، خالدسنّان.
بُو تايي نيره؟ کيمکأ اُول ياتان؟

اُول بیبگ انسان مسیح دن نشان.
 ترکمنینگ چولینده اوتان بیر نغمت،
 اُول خالانبی، کرامتی، کان.
 بارزاد دُونگیپ دور، نه فضیلت سن؟
 اینام میز بار دیر ای بیبگ انسان.
 عاشق لار اوچین بال شیرین قند دیر،
 سنگ قوجا غینگدان یوق غیری مکان.
 گُریبانگ گوزینه بییتی اوق سن سینگ،
 ای خالانبی نبی لره، سان.
 سنگ دمنگ درمان دیر اره درداشی،
 عقل هوش گیدر کریم زمان،
 کرامتی حق، عدالتی، کان،
 کرامت لی نبی، اُول نبی آتانگ،
 گوزلرینگ قاماشار یاتان بیر حکمت،
 بیر «اودی» قووالاپ چکسه ده محنت،
 عیسی دان قالان بیر حقیقات سن،
 اُول اودی گومن خود یقینت سن،
 سانگا عشق تاپان باشی بلند دیر،
 مُرید لانگ اوچین حقیقی پند دیر،
 تاریخینگ بزه گی حق نبی سن سینگ،
 عصرلار، نسللر بیر سانگا باق سین،
 عیسی مسیح نگ، یوزینگ قاشی،
 خدای دان نشان حق نگ گوز باشی،
 ای خالانبی، ای بیبگ انسان،
 خالابن سنان - خالابن سنان.

آزادی

دینگه ترکمن دال ده دُنیا مَنّدار.
 بوگون قدرلایان اُولی ملّت بار.
 ینگه بیلیمان قالدی سندی اُگیردی،
 غانلی قامچی، ظالیم لاری قیلدینگ خوار.
 دُرلر ساچدینگ سوره لر دن - آیه دان،
 سن یالی آزادا، یالان دنیا دار.
 پراغی دال دُورینگ سونماز چیراغی،
 مازارینگ دام بیر عاجاییپ کُند بار.
 ادینا دونه یین، ایله آرقادا غ،
 یولوپ بریانگ جَنّت دن بیر قیزیلنار.
 قارّی ملّا، دولت مأمّد آزادی،
 گوره ننگیز گورگی دی حاسرات آزادی،
 اُون یدینجی عصرینگ کُولپتی، ردی،
 آغزا آلالیق دُورینگ قایدوسیز مردی،
 «واغظ آزاد» بیلن ایلی اُویادان،
 بلند دیرسینگ داغ دان، اومغیر غایادان،
 سندن په دگار دیر، بیبگ پراغی،
 قالجاق دیر آدینگیز عصرلار باقی،
 اونسونگام آزادی، آزادی بیر داغ،
 «بهشت نامه» نگ قیلیار توقاط گوونی چاق،

شایا دیر دیوانینگ خود بویدان باشی، عرفان یوزیگینینگ یال دیراق قاشی،
بوگون دنیا شُهراتینگا، قوانیار. پایخاسینگ زینتی، سحرگوز یاشی،
بیریگون - بیری آی گون به گون اوزار، آق توقایدا یاتیر بیر جفت مازار،
الدام زاردیرین، زار، ینه زار، قربان گلدي ألقیش دغانگیزا زار،

1379 تهران بزرگداشت آزادی.

مسکین قلیچ حقا:

کم سین مه شاحیر!

بولانی حالتانگدا «زِر» دیپ دُوریم، کم سین مه شاحیریم! «کِر» دیپ دُوریم،
دوغوران دیر تاریخ، عصر یاریم، گیچ، قانگیرپ اول دورینگ بیلینی اوریم،
تازه دن تورکمنه بیر مسکین قلیچ. تازہ دن تورکمنه بیر مسکین قلیچ.
دوشونیان ایل- گونه مدام بال میشینگ، گوردینگ می؟ گوریانگ می؟ مسکین دال میشینگ،
اقبال دیپ دوغوردی عصر یاریم گیچ، ایزراک تانال مالی، بیر اقبال میشینگ،
یانگادان تورکمنه بیر مسکین قلیچ. یانگادان تورکمنه بیر مسکین قلیچ.
گیجه دن - گیجه لر چکسنگده سن رنج، بولسا - دا شاحیریم، اوز دورینگ الهنج،
قوانج دیپ دوغوردی عصر یاریم گیچ، بوگون کی دوریمه اولاقان قوانج،
قوانیانینگ کوپ دیپ، ای مسکین قلیچ. قوانیانینگ کوپ دیپ، ای مسکین قلیچ.
بیر نظرینگ آیلا دوین کی شُورچوله، کم سین مه شاحیریم مازارینگ چولا،
یانگادان دوغوران، عصر یاریم گیچ، آق توقایا دییان دونن دیر گله،
گلزاره دونه رر، ای مسکین قلیچ. گلزاره دونه رر، ای مسکین قلیچ.

تهران دانشگاه شهید بهشتی 18/2/1379 با ترجمه فارسی.

ترجمه فارسی کم سین مه شاحیر

تولّدي دیگر
فریاد کشیدی! زمانت گر است،
فریادی آمد ... از نسلي جوان،
یک قرن ونیمي پس از آن دوران،
کو مسکین قلیچ، که شاعرمان؟

تولدي دیگر، طلوع، فجررا،
دیدي و مي بيني، پایان هجررا،
فریاد زد اقبال، خوشا بر این حال،
اگرچه طولانی، سالهای سال،
این مسکین قلیچ، این شاعر تان.

تحمل این دوران اگرچه سنگین،
اگرچه دورانت، دوران ننگین،
با فریاد شادی به سنگین گوشان،
به امروز بنگر به سیلی خروشان،
این مسکین قلیچ، این شاعرمان.

نظري بنما بر دشن مغموم،
اندیشه مدار، نرارت مظلوم،
گلزار است امروز توهم خیلی زود،
همان آفتوقاي، همان برهوت،
گلزار خواهی شدای مسکین قلیچ.

برترین شعر و برترین ترجمه شناخته شده%

(آیدیم)

تورکمننگ ایلی
أصلي تورکمن ایلین تانااین دیسنگ،
چائسيز وپالي دیر دوغدیق واطانا.
دیانتین ساتماز، خامینی سویسنگ،
غایدوسیز، قارشیدی وطن ساتانا.

آچیق دیر قاپی سی، چین میخمان بولسانگ،
جومارد دیر دوستلیقدا بار یوغین آلسانگ،
آرقادا غ دیر یاویز گونی، خورقالسانگ،
یاغی دیر، بی غیرات ایش سیز یاتانا.

كرامتلي ايشان ليدير، خوجالي،
ناموس جانگ گرچگلي، دانا قوجالي،
بركت بيتيريان نغمتلي، چولي،
آچيق بير ساچاقدير هر بير اوتنه.

دوتار - قيقاق بيلن سايراسا، ديلي،
مونگ نقش دوره دياره ناري الي،
قربان گلدي شيله ادرمن، ايلي،
برمن ساغ و سولدان هر قول آتانا.

1376 بهار

(آيديم)

تركمنگ يگيتلري
ايلينگ، گونينگ آلفيش نينگ آيه سي،
اولكاميزينگ ييگيتلري ساغ بولسون.
ياسي - ياس يئرینده، تويي - توي اديان،
تركم صحرانگ ييگيتلري ساغ بولسون

سين ايسنگ ايشلري، نه، آد اوچين دير،
ديليم لال گوزلري، نه، زاد اوچين دير،
اسيپ گليان لره، بير، ياد اوچين دير،
اولكاميزينگ ييگيتلري ساغ بولسون.

آغير ماره كهلنگ، اونگونده دوران،
اينگ عزيزلريني، سووشده، بره ن،
داغلار يالي باشين، آسمانا، گر ن،
تركم صحرانگ ييگيتلري ساغ بولسون.

سيزه ساغلين بيلن، قووات ايسله يان،
اوستون ليگ، اوزاق ياش، ساغات ايسله يان،
قربان گلدي، پرياد بيلن، سسله يان،

اولكأميزينگ بيگيتلري ساغ بولسون.

آيديم لانگ باري راديوگرگان و توي لاردا آيديليپ دور.
18/12/1375 - پنجاهمين سالروز سالگرد تولدم.

(آيديم)

تورکمن بدويي
تورکمن بدويي نينگ تاريخين ديسم،
چمه سنده، عرب اطي سان گلمز.
باهاسينا آلتين - کوميش، دُرُقويسام،
آزگلر باهاسي اصلاکان گلمز.

ميدان لاردا، سونيپ - سونيپ قاچاندا،
بورگوت يالي قانات يايپ اوچاندا،
تُووه ليڤك تُوَزاپ، آرا - آچاندا،
پيلدام كييك، رِنگه سينده، يان گلمز.

ياويز گوني سنينگ، آرقادا غينگ دير،
دوغان - قارداش يالي هُوندارينگدير،
بيلسنگ بو دنيا ده گنجي، بارينگدا،
سووش گوني، بدولي دن غان گلمز.

قربان گلي بدو اطينگ، هايياتي،
ميدان لاردا، لرزان سالار، غايراتي،
بوگون دنيا دولوپ اونونگ شُهراتي،
بدودن اوزگه آط، جانا جان گلمز.

1375

(آيديم)

ترکمن گوزي
يار گوزلرينگ وصفين ديسم،
يُورقگيمه، اولار، سالار.

گوندیز یانیپ - گیجہ، کویسم،
باقدیغیمچا، جانیم آلا.

جره ن گوزی، سویمه دیم من،
ماوی گوزہ، کویمه دیم من،
قارا گوزدن، دُویمادیم من،
گورمه دیگ آرماندا بولار.

قارا گوزلی، ترکمن قیزی،
توتاش دیردینگ اُدا بیزی،
قورقیان گورسم، قاراگوزی،
بیرسرہ دسہ، غانا، قالار.

قربان! یان سن گولریوزہ،
بالدان شیرین، شکر سوزہ،
عاشق بولسانگ قاراگوزہ،
مدام خوش لیق پہلی چالار.

1360

مسکین قلیچ دیر

بو یاتان مازاری یونہ کی گورمانگ،
اُولی آدام یاتان دیر، کِم بهاء برمانگ
طہارت سیز، توویر سیز قولینا بارمانگ
یاتان عارف مُلا مسکین قلیچ دیر.

مسکین قلیچ لاقامی دیر، مُلّانینگ،
مسکین بندہ سی اکن، قادیر اللہ نینگ،
بندہ سی بولمان دیر، زرینگ طلائینگ،
یاتان غریب مُلا مسکین قلیچ دیر،

مُلا قلیچ آدی، اولاد، پرزندی،
مونگ شوکور مازارینگ جایی بلله ندی،
زیارت چینگ کوپدیر، راختیات ایندی،
یاتان شاحیر ملا مسکین قلیچ دیر.

غریب قربان گلدي حرمت لا، حقی،
یادامان، یاد ادیب آیات لار اوقی،
سندنم قالجاق دیر شو جاغان، باقی،
باقی منزل توتان مسکین قلیچ دیر.

10/70/1373 مازاری تاپیلاندا - کاظم خوجا.

بیر سویجی گجه

گجه یاری، کوچامیزده بیر بیگیت،
«دلبرانی» عجب زارین، هنگله یار.
گورسم بیر بیگیت دال دس دنگ بر جفت.
زارین هنگی، دوستی عجب دینگله یار.

اولار گچیپ گیتدی، من قالدیم درده،
بیر زمان باردی آخر خیال لار سرده،
سویگی دن ینگیل مهگ آغیرمیش مرده،
بیغلادیم، بیغلاسا، آدام ینگله یار.

بیغلانیمی، دینگه بیلدیزلار، گوردی،
اولار کوپ گوره نمیش بیله بیر دردی.
آیدماریس دیپ بیلدیزباری سوزبردی،
اولی آدام بیغلاسا ایلگون گنگله یار.

گنگ گورمانگ سویگی دن بیغلاما دیق از،
سویگی نگ سونگی قیش دیر دینگه اوجی یاز،

سویگی دن دور آن دیر مقام، آیدیم ساز،
قربان گلدي یاز جاق، گيجام سونگلایار.

1373 قیش.

إللي باش یاشییدا، یتیمیشدن آقاراق یاش اولی (پیشکسوت) هنارمندلر بیلن قدرنامه بریلینده
قوشدیم.

یتیمیش یاش

«بییگلرینگ بویون اولچه مگ عیب». «کریمشاحیر» آیدیار: «بییگبار - بییگ»،
کییکچه بولادیق إلی دن سونگرا. بیر آغساقنی هیچ بیلدیرمز یوزکییک،
نهنگ حورمات قویاس میوهلی باغا، آق آشین بره ن سونگ بولادی آقا،
کیم باقابیلردي یاش اول غینگرا. گویه ساتاشان دک بییگییر داغا،
یوواش - یوواش دوراب باریار بگ - طره، بوگون سباب بللی کوره - همکره،
آتالار داییندان بولوپ سیق گومرا. قدردین زادی گومیلیپ، ییره،
پیکرنگیزده اونگات - کأرینگیز اونگات، دوستلار یتیمیش یاشادیسنگ بیر اونگات،
عمر قوشیانگیز سیز، قاری لیق عمره. خدایا بو دوستلانگ ایشینی اونگ-ات،
گوبه نگیز هُنار بیلن، بوغلان لار، یخشی نیّت، یخشی لیغا، دوغلان لار،
آرمان مانگا، بولوت، بیر قارا اومرا. یتیمیشه پهمانه، ایش بار اوغلان لار،

پیشکسوت دییپ قدرلانینگیز اوچین ساق بولونگ.
12/1/1379 - گنبدک اوس.

(دگیشمه قوشغی)

سویدبها، (قالینگ) «مهریه»

کجهوان چگمانه دورت میلیون گرگ. قیز گناه سیز، من پاخیردا قدرت یوق،
کجهوان چگمانه دورت میلیون گرگ. اوین جکله، اوین مه کده صحبت یوق،
سوید بهاسی مینگل لال ایدیار دیلیم، آق مایا نیله سین بولماسا، پولیم،

كجهوان چكمانه دورت مليون گرگ.
 نرمایه رير چكيان يوكيني ايلينگ
 كجهوان چكمانه دورت مليون گرگ.
 قالينگ ديپ ايليم تاپدي بير توتوش
 كجهوان چكمانه دورت مليون گرگ
 سويد بها ديهنده من دونگيپ دوريان
 كجهوان چكمانه دورت مليون گرگ.
 دوشي نرمي؟ ايليم دياسام قالينگ،
 نرمایه دا چوكر، بولاسا پولينگ،
 پوليم يوق ياش اولي پوليم يوق پوليم،
 ياشيم قرقيتدي ياش اولي يه تيش،
 هاچانا گيدمه لي بيله بير، گيديش،
 شاحير قربان گلدي آلتمشه باريان،
 ديشيمده قات قات تاپ گوگ مونگليگ گوريان
 كجهوان چكمانه پرايد پول گرگ.
 دورت مليون باش مليون، مليون لار گرگ.

قهرمان قيز

دانشگاه علوم پزشکی مازندران، بير تركمن قيز ملي تركمن لباسي بارادا، جوابكأره بره ن
 سوراغي و آلان جوغابي.
 «قيرميز كوينك و باش اورتمه اينگ دوغري حجاب دير.»
 ق. آهون بر

قيزيم يامان دردي آرا آتدينگ سن،
 آتمالي يئرینده، آتمالي اوقينگ.
 پرچ توتان درديمه، دردينگ قاتدينگ سن.
 آتماسانگ اوقينگي يانار - سينگ حقينگ.

بير گزه آسمانلار، آسماسين قولاق،
 ايكي - اوچ، يادامان آتي برسن اوق.
 داما - داما دوليار آخير هر بولاق،
 قيرميز كوينك دالملي سينگ غانينگ قوقينگ.

قىرمىز كوينك قىزىم بايلىغىنىڭ بارىنىڭ،
يەقسى يىگرەلى، ئۇلى، ھۇنارىنىڭ،
ئۇلسىنىڭ مىراثىنىڭ حق يەدگارلىنىڭ،
الاجا يول لارى، نشانىنىڭ - كوكىنىڭ.

كوك داماردان توتۇپ ايسلەيدىڭ خەقى،
چاقلاماندى سەندەن بىلەپ چاقى،
دەيم دى-دا دىدى: دىرسى نىڭى اوقى،
بۇدا بىر جوغابدا، دوغان لار باقىنىڭ.

قۇواندەم تىركەمنىڭ — قەرمان قىزى
باشلاسانىڭ بىر يولى، توتىلار ايزى.
نورانا قىلدەنگ سەن پوسونلان يوزى،
چاقالاتىڭ بارىنا، قەرمان داقىنىڭ.

(مەسكىن قىلىچ ھەققىدا)

دۇر - دۇر دال دىپ، دۇرەمىش دان نالاب،
ئۇتورما ئۇنىڭدە، اوزىنىڭى دالاب.
اينىڭ يەخشىيات لارى، ايلەمە ھالاب،
يازمانى، ئورەندەم، مەسكىن قىلىچ دان.

قاراشمادەم، سىرپاي پىرسەن، شەيغىما،
اگرام پىردەم، اويكەنەمە، باغرىما،
قۇيما سادە، دۇزگەن مەنى، ئوغرىما،
دۇزمانى، ئورەندەم، مەسكىن قىلىچ دان.

ياندەم، يانان ايلەنگ، آغىر دىردەنە،
قۇاندەم، ايلەدەبار، مەردەنگ مەردەنە،
چەمگەلدە «گۇگەپە» دى يۇردەنە،
دۇزمانى، ئورەندەم، مەسكىن قىلىچ دان.

دوزىدىم شىيرىن جانى، ايل دوزە ن يۈردە،
درمان بۇلجاق بۇلۇپ، «يىكەجە ېردە» ،
اولكەلر ياناندا، غان يىلن قۇردا،
چۇزماني، اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

مسكىن ليگدە، مدام باشىمىدىگ توتۇپ،
انسان ياشاپ، انسانلار يالى اوتۇپ،
باتاي سامدا، چۇغلى گۇنشەي باتىپ،
گۇزماني، اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

شىغرىت ېريادا، گامى ېرن قاچىپ،
غالا با ال اۈرۈپ، قۇللار يىمي اچىپ،
اسىم اۈرۈپ، زوردان كىنارە گچىپ،
يوزماني، اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

اغير يولدا، دۇگونلردن، دۇگونە،
دۇش گلىپ يەتتىدىم، بۇ يىخشي گونە،
چۇزماني، گويچ گرگ، بۇغون - بوغونا،
چۇزماني، اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

گۆرە شە يىقىلىپ، يارىشدا قالىپ،
بۇلار - بۇلارلاردان، دۇرلى اد اۈرۈپ،
پىرىم مسكىن قىلىچى، يادىما سالىپ،
اۈزماني اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

دیدی: بىيگ عارف، اۈز شاحىرىم اۈز،
غايغىرمان اوقا-دا، غايغىرمانى ياز،
ترکمنە، مونگلرچە، شاحىر، يىنەز،
يازمانى، اۈرە ندىم، مسكىن قىلىچدان.

گنبدكاوس شەرىنىنگ انجمن شعروادې تورکمن بوليمىنىنگ اۇغساسى.
شەرىور 1381

همه‌لر دیره نیپ، یاتمانی، داشا
«یاش روباغی یازیجی قافا آمانی»
«قیسغه‌هم یاشاسانگ گول بولوپ یاشا،
نازمحمدیقه باغیشلایان:

پنگه‌سیز توی

(1)

کیم دیبیاردی حاضر آغاچ آط می‌نر؟
صحرایانار دیه، یانار- داغ یانار.
عاشق‌لار کروه ندن پنه بیراینر،
حاطاردان اوزیلپ آرانی آچدی،

(2)

مینگ باغیما دگدی بیر الهنج خازان،
شیغریّت دنیامی قاپدی بیر توزان.
روباغی قیسّساما، من غزل یازان،
بوگون الدن برپ آرزی‌لی ایه‌نگ،

(3)

بیر بیلدیز گوچه‌ن دک گوزلردن قاشدی،
نه پیدا، سویگی‌میز حدّدم آشدی.
سوئیان میزینگ چوغلی گونشی یاشدی،
نازمحمد، سویجک‌له‌بیز، سوئیال‌له،

(4)

چکیان دیر عَصرلار داغ‌دان دیک‌انسان،
گولجه‌گینگ، آلقاقینگ، بولجاقینگ بولان.
انسان آیرالیق‌نی، داغ‌چکه‌بیلمان،
آرمان باغتینگ باغتن قارائر قوچدی،

(5)

ارتیرسینم «نازی‌جانینگ» یان داسن،
حاسراتدا، یانغیندا، مونگ آرمان داسن.
«ایل شاحیری» نه چوت داسن، سان داسن،
دیری‌لیگده دردینگ پایلاشان تاپمان،

«گنبدک‌اوس شہری‌نینگ انجمن شعروادب - تورکمن بولیمی‌نینگ - اعضاسی»
«قربان‌گلدی آهون‌بر»
28/6/81

ترجمه به ترکمنی:
نام‌شاعر: علی‌اکبر ابراهیم‌زاده - نام شعر: طغیان - نام کتاب: فرامیراب به فارسی
صفحه 51
ترجمه ترکمنی شاعر قربان‌گلدی آهون‌بر
برای «توی جان‌بابق» و غم جانکاهش - بخاطر نیم‌قرن همدلی - رفاقت - صداقت

جوشغین

بولوت چالیشیار،

پالینده یاغیش.

گرگن تولقی نیپ،

نییی چوغوش.

گیجآنگ چه‌تتیدن،

غوزغونیار تویان.

شیله باشلانیار،

یرامانگ، انسان.

سُو آیه‌سینده،

سولیاریاش جنان.

هوشیندان گیدیآر،

«توی جانینگ» قیزی،

باقی‌لیق سونیاری،

شُعله‌نگ تآمیزي

«بای‌جان» سینگ اننگ،

یاشاجیق، قیزی.

«توی‌جان» دوستیمینگ،

اون‌وچ یاش قیزی!!!

حآضر کوپ ایردی،

یاقمانا، بیزي

یاقدینگ‌لابیزي...

یاقدینگ‌لابیزي

بهار 1378

اچه‌مینگ وصیتی

:- اجم جانیم المداما آیداردی:

ایکی آدمی ابد آلقیش‌سیز قویما.

نیچە حرمت سیلاق ادسنگدە بالام،
آزدیر قوزیم آلقیش لامادان دویما.

- بیرینی آتانگی حرمت لا قوزیم،
أول سنگ قولاغینگا اذان آیدان دیر
بیرینی ام اجنگدان اگسیگ سایماغین،
گویگینگ کسندیر یوویپ قایدان دیر.

گورونیار

«سیل ادالینگ بو جهانی ...
جهاندا نالر گورنیار
اسکندر جمشید سالدیران
بییک بنالار گورونیار» مختومقلى فراغى

«سیل ادالینگ بو جهان»
جهاندا گنگ زات گورونیار.
آتالار یولین، یتیره ن
آغزآلا، ایلات گورونیار.

ناکسلردن نسخه آلان،
ایل ایچینه فتنه سالان،
آدام باری سۆزی یالان
بیر توتاپار بذ ذات گورونیار.

حلالی - حراما، قاتان،
بویدان باشالایا باتان،
آبیرایینی پولاساتان،
کیدن بیغیرات گورونیار.

بولاشيب بوگون زمانا،
پاليميز دوندي، يامانا،
آرمان گلماڻي آمانا،
شر ايشلر انگساد گورونيार.

حقدان يهتن دير اوزينه،
عقل يتمز كوپ سوزينه،
قربان گلدي نينگ گوزينه،
فراغي اُستاد، گورينار.

أراز عيدي 1/4/72 شمسي

شيرين آرزولار (قيزلار - آرزو)

اون يدي. اون سكيز ياشدا جوشماسا،	شيرين آرزولارميز جوشا گل بوگون،
نأگيله شاحيردان قوشغي قوشماسا.	هاچان جوشمالي بور جيحون تك جوشيب،
نأگيله بولانگسيز شاخيرام جوشار،	جيحون تك جوشمالي ايلكي شاحير دير،
سيزيالي باگوله قوشغي لار قوشار.	شيرين آرزولارنگيز بتمه گي اوچين،
سيز شاديان ياشانگ باغتیار قيزلار،	بيز قوري آرزودا گچنميز بس دير،
ارك-ده سيزينكي، اختيار، قيزلار،	دورميشدا سيزينككي، دورانام شيله،
سويگيده سيز ينككي، شيرين دير سويگي،	سايلاپ سچينگ يورنگيزينگ سوينني،
حوكمان يورگ تي دن قويمالي دويغي.	يؤنه بير يگيدي سويجگ بولاي سانگ،
أصيل اول سويگي نينگ اكونجي بولاز،	يورگ تي دن قوپان دويغي چين سويگي،
هيچ هاچان يورگ نينگ ياقينجي بولاز.	حقيقي بير عشقه يورگ بره ن لنگ،

واطاندان اراق ياشايان دوستلاريمه
تركمنگ سازي

چيقيماز سينگ يادينگدان تركمُن اُوازي
يدي دريا، يدي داغي آش سانگدا،

مُدام قولاغینگدا، ترکمننگ سازي،
 اولکه - اولکه سوکیپ بالاسین بارلار،
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 «گلرمن» ده گلجکلره قووانار،
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 «غریب» دا، غریبا یورک داغلار
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 قریلسا گرچکلر اوازلا قالار
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 «یاندم» نده مایادان بتر بوزلار
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 هانی «آلتین کاسه» غان یالی بادا،
 ترکمنینگ اوازي - ترکمنینگ سازي.
 اولکانگدان آیریلیپ یادا چاش سانگدا،
 وطندان داشلارینگ دردینی زارلار،
 وطن اونودانی، عمرلیگ خوارلار،
 «داش قالدی» دا، داش قالانلارا یانار،
 «وصالینگدا» وصالیلاردان قانار،
 «داغ آرمان» دا، آرمانلیلارا آغلار،
 «آندمان» دا آرزولارا بیل باغلار،
 «گوگ دپه» مقامدا، یادینگا سالار،
 «تشنید» ده بار کویه ن آرینی آلار،
 «قرق» لارینگ قرقیسی - داغ سازلار،
 «آزادلیقی» بیلن کونگلینگی یازلار،
 قربان گلدي «دیلیم قرق»، «أستادا»
 دنگ سیزدیر، تاي سیز دیر بوتین دنیاده،

18/2/1375

بیللار بویی گوچیپ گیدن دورنارا باغشیلایان

کویسه یان

کیم سینیپ سیره دیان هر بیل آسمانا،
 گوچیپ گیدن قارلاواچلار، کلیارلر.
 هاچان گلر باقی باهار، ایرانا،
 دورنالارینگ زاری باغریم دیلارلر.

مئداما، گویزیالی پاصیلانگ باری،
 گلمه یوق، گیدمه دیر دورنالانگ کآری.
 بوممارین، گوزیمی گورمان دیداری،
 ایله قربان، ایل دردینگی بیلیارلر.

اولی - کیچی‌نگ دیلینده دیر آدینگیز،
یاتساق - تورساق چیقماز سیزینگ یادینگیز.
یاقیب - یاندیرسا- دا هجران اودنیگیز،
یاشلی گوزلر، سیزه قاراب گولی‌ارلر.

بولاسا آدینگیز، تویونگ زینتی،
یاس‌چا- دا بولماز اول تویونگ قیما‌تی.
که‌جه‌وهر بیر آیلا‌نیپ کُنبدی،
اوبا - شهر سیزه حرمت قیلی‌ارلار.

1378- ایران گنبدک‌اوس

فراغی‌ حاقدا
- بیزه م قوشغی قوشیاق فراغی حاقدا،
- بیزه م صحبت آچیاق فراغی حاقدا،
کوپ‌زاد اوقاب گچی‌اگ فراغی حاقدا،
دینگه بیلانی‌میز، فراغینگ ا‌دی.

بی‌لدا، اوچ - دورت یولام اویشیپ چاشی‌اریس،
هر یول بیلن می‌زدن جوشوپ داشی‌اریس،
ک‌آته - ک‌آته ج‌د‌دن - چه‌ندن آش‌اریس
دینگه بل‌لا نی‌میز، فراغینگ ی‌ادی.

قوشغی‌ می‌زام هیچ کی‌م‌کی‌دن، کمی یوق،
پیکری‌میزینگ، آن‌گری‌سی یوق - چه‌نی یوق،
ایشی‌میزه م اون‌گات، أصلام‌نی یوق،
ن‌آمه بیلانی‌میز، فراغینگ ا‌دی؟

ن‌آمه بیلانی‌میز، فراغینگ ا‌دی؟
پری‌ادی، یان‌غینی، دردی های‌هاتی؟
ن‌آمه بل‌له نی‌میز، فراغینگ د‌ادی؟
یوق می‌قان فراغینگ اوز‌گه بیر ز‌ادی؟

فراغی پری‌ادمی؟ یان‌غین‌می؟ ا‌دمی؟

یا بیر قوری یا ایران شہرات می؟ آدمی؟
یا بیر خازینامی؟ عاجایپ زادمی؟
ایلم اول تورکمنینگ آزاد ذوریادی.

جانیم یانیار سیزدأکی بار ایمانا،
ذهینہ - اخلاصا، صارپا قویمانا،
باردیر قدرت بیزہ م تورکمن دیمانہ،
عاریب لاری تانادالینگ استادی.

قوانیارین نأمہ دیسم بار سیزدہ،
عرفان- دا، عروض دا، دأل سنیگیز ایزدا،
دینگہ یوقزاد آغزی بیرلیگ دیر بیزدہ،
بیرلہشیگ- بیرلہشیگ فراغینگ دادی.

کینگ جاہانینگ گیدن ماوی آسمانیندا،
بیرلہشیگ بایداغي یارلان بادیندا،
آغزی بیر ایلاتینگ کونگل شادیندا،
شودور میقان دییان روخینینگ شادی.

7/3/1381

گنبدکاوس شہرینینگ انجمن شعر و ادب تورکمن بولیمینینگ یاش اولی شاحیری
واغضاسی

سویگینگ قدرتی
ناظاریندا - اوتوزباش بیل یاغینی،
سویگی کوچہ سیندہ، سؤیا، سؤیہ نیپ.
کوشہت مہلی بولیم، غالقان یاغینی،
اوتوزباش بیل، اوقی سیندان اویانیپ.

بیلغیرشی- دا، شول بیل لارینگ بیلغیرشی،
باقی- شی- دا، شول باقیش، آلیار هوشی،
آق آلقیمام آق قارقرق چلہنگ قیشی،
ہم یاندي - ہم یاقدي، یؤنہ اویہ نیپ.

- توي توتيانگ اونگ بولسون ديه نيمي دويما،
گوز اونگونه گلدي، بير وقت قي پيمان،
«سويگي» !!! سَنَه قدرت ساق بولام ديمان!
شول سره تدي گولوپ، سؤيا دا يانيپ.

اوتوز باش ييل سونگرا، ايلكي نجبي كلام،
ايلكي نجبي لاق آتما، ايلكي نجبي سالام.
شاحير قربان گلدي! مونگ ديسنگ تامام،
سويگا گويجينگ به تمز، كؤسه نمه يانيپ.

15/6/1381

جانگ حورماتي

اجه لرینگ، آق ساچ لاري،
پريشته لنگ، آق قاناتي،
دوکیل مه سين، گوز ياشلاري،
دوکیسه آل، اماناتي.

اشيتدیم بير توپار، گلین -
بير پريشته نگ، تا پمان ديلين،
باغلاپ برکتلي، الين،
آليار، حق گچمز نالاتي.

سيزده يوقمي؟ اجه - آتا،
بيله - بيله قيليانگ خطا،
عمر لايه باتا - باتا،
بؤکر اول شمشاد قامتي.

بولار سينگيز آق ساچ اجه،
پوزدان - نازدن گچه - گچه،

گوز ياشينگيز سهچه - سهچه،
آرزولارسيز آغاچ آطي.

قربان گلدې دن نصيحت،
قولاق قويون جايي جنت،
اجا قويوپ بولماز قيمات،
يانيب يازديم بو باش خاطي.

1381

ياشلارا
نصيحتم سيزه ياشلار،
چم كلن دوراني سورينگ.
دمي نگيز، اړه ږر داشلار،
آلتميشنگدا غمېن گورينگ.

ايگنه گوزلي، اينچه يولي،
گچمه لي ډير يوکينگ دولي،
سره ساپجا، ساغي - سولي،
يوزينگ اوغراگيدمان دورينگ.

قيمت - قيمات پورصات باردير،
آز - کان، تالاشنگيزا زاردير،
چين مردانا دولت يردير،
بير دوران لي دولت قورينگ.

بولغي سيز، بيکار ياتان دان،
قاچينگ غلاچ لاق آتان دان،
گل عمري يةله ساتان دان
آرچالارا، چوده اورينگ.

قربان گلدې عمر يةل دير،
جوان ليق بير قيزيل گل دير،

سولان دان سونگ سيزه بيلدير،
اربدي-ده، ياخشا يورينگ.

1370 قيش

(روباغي حقدا)

كيجي جيك سينا غ

(1) شاحير عُمَر خِيَّام! آتانگا رحمت،
روباغي يازماق دأل، دورشينا زحمت.
آنكساد يالي چاتايماقي چاربندي،
يوقا! خِيَّام هَبَّت اكن چين هَبَّت.

(2) لالالر، هُودي لر، نأمه سويجي هنگ!
سبأبي روباغينگ أوزي عجب گنگ.
يانغين - محبته يوغري لان هودي،
اونكي سونگگينگ بيلن غانينگ بيلن دنگ.

(3) دينگلپسيگ دوقوز آي انه غارنندا،
سونگام سالانچاق-دا، انه باغریندا.
يا اتمالي يئرینده ياتيرار، هودي،
اويادمالي يترده جارچي اورنندا.

(4) سن مي يين ايچيپ سينگ بير کویزه گوزلاپ،
ميخمانه باريني يگمه يگ، ايزلاپ.
بيز هنيز کویزاني تاپمان انگرة ياس،
گورمي يين ايچاي ساق نه تنگسي بوزلاپ.

(5) بولينگي کوپ شاحيرسيناپ گوروپ دير،

هرکیمینگ ایشي دأل گردن گریپدیر.
بولي بر «قربانم» غزلینگ بیلن،
سندن اونگ کوپ شاحیر دینگپ دوروپدیر.

20/4/78

هَنار

هَناره باش قُوشان عاشق یا دألې.
چین عاشق، چین دألې بیلگین شُولدُولې.
اونگ ظاهري دألې اسله گي اُولې،
هر دألې - تَلَبَهَرِن، هَنارلې بولماز.

تولقین اُورپ گلیان جوشغین دَنگیزدیر،
یورمگی، بیني سِي، دولي مانگیزدیر،
گور اوغلي نسلیندن، اَصلي اُوغوزدیر،
بُو نسلدن، اَیري، اَینرلي بولماز.

سازاندا چالپدُور مُقاممي یاساز؟
دونگان اَياز اِراپ گِلَه رِیالي یاز.
جُوش سازاندام، جُوش سنه بیر اَز،
اَیري ایلده شیلَه، دوتارلي بولماز.

مُقام دألْمي؟ دُورمیشي، دُورموش اديان،
بیزم باریاس ولین، مُقاما پَهتمان،
عاشقمي؟ دألْمي؟ سازي اوینادمان.
شُونسيز قربان گلدی هیچ بارلي بولماز.

(مره دخانا باغیشلایان)

گُلید اغینگ گُلي

بیلیپ بولماز، یالان دنیاَنگ ایشینی،

«يانداق گُل لاپ اوتير باگل سولوپدور.»

آجال چالپ پالتايالي، ديشيني،

باگل لري بير اوجيندان يولوپدور.

مردانه ارلرينگ، بيليني بوكوپ،

بال يالي گونينگه، آويسين دوکوپ،

من دين شاه لارينگ کوشکي ني يي قيق،

لولي يالي، عار - ناموس سيز گولوپدور.

اينام سيز دير، وپاسيز دير، رحم سيز،

عصرلاردان انگ آلسا - دا، پهم سيز،

دالي دنيا، دالي يالي وهم سيز،

اؤز ديهني، اؤز ايسلائي بولوپدور.

بيرگون دوست بولان بور بيرگونده دوشمان،

کوپ عقلدار گچدي ديلينه، دوشمان،

اوندا نه اقرار بور، نه ده بير پيشمان،

گرگ عزيزلري سايلاپ آليپدور.

آليپ آيديم - سازينگ، آرقادا غيني،

باغبان سيز قويوپ آيديم، باغيني،

يوره گلره باسيپ تاغما، داغيني،

ايراليق مقامين ارمان چالپدور.

هاني؟ گوگلنگ اوغلي سونغاتينگ ياري؟

جان بيلن حورمات لان قيجاق - دوتاري،

قربان گلدي زارلاپ اول وپاداري،

گچن شادگون لري يادا، ساليپدور.

عاجاب زامانا

باغت نيرا باريانگ؟ كوله اوسي رانا،
بايلىق نيرا باريانگ؟ تدرىم سوره نه،
بگليگ نيرا باريانگ؟ زورديپ دورانا،
ايلىم گورينگ، عاجاب زامانا گلدي.

بداغتلىق كيمينگ كي؟ بلند باشلى نكقي،
غريبلىق كيمينگ كي؟ عقلي بوشلى نكقي،
دوغريلىق-دوغانلىق بيل سرخوش لانكقي،
گور باش آياق بولدي، آياق باش بولدي.

پول بيلن باغلاندي سايرايران ديلر،
دول بيلن دنگ بولدي نه گوزل گولر،
جورماردلىق ياد بولوپ مهربان ايلر،
آقماق لار اوتوريپ عقل لا، گولدي.

ميخمانچيلىق ايل ايچنده ياد بولوپ،
گولر يوزلر بوگون، ساراليپ سولوپ،
ناموس جانگ باطرلانگ باغرين غان آليپ،
ياندراق لار گوگه ريب، باگلر سولدي.

آتالانگ سوزلري يگمه يگ بولدي،
يالان دنيا ناماردلار بيلن، دولدي،
قربان گلدي ظلم باغرينگي ديلدي،
ظلم باقي قالمز، كيم باقي قالدي.

1354

ايسله گيم
آرزو اوجا قيندا، اورته نيپ كويپ،
قاقالارميز آرزو چكيپ گچن دير،
چاقالارميز يانماسين ديب آرزودا،
آغزي بيرليگ، اركين دوران ايسله گيم.

آرزو حاسراتيندا، جُورانپ، يانيپ،
آتالارمیز آرزو چکپ گچن دیر،
ياشلاري میز کوي مه سین دیپ آرزودا،
آیدینگ دُورموش، آیدینگ دوران ایسله گیم.

آرزو سالغمیندا، یاناپ کُسه نیپ،
بابالارمیز آرزو چکپ گچن دیر،
یگیتلر میز یانماسین دیپ آرزودا،
گوزل دورموش - گوزل دوران ایسله گیم.

آرزو آتاشیندا، عصرلار بیشپ،
انهلر میز آرمان چکپ گچن دیر،
گلین- قیزلار کوي مه سین دیپ آرزودا،
باغتلي دُورموش - باغتلي دوران ایسله گیم.

آزادلیقي آرزو ادپ گچدي ایل،
آبادلیقي آرزو ادپ گچیار ایل،
ایلیم گونیم یانماسین دیپ آرزودا،
آزاد دُورموش - آباد دوران ایسله گیم.

1359

(آیدیم)

أده رین
دُودي منینگ پالتایالي دیشیمی،
آلدي منینگ غازانچیمی، ایشیمی،
عجیزلیگه برهن اهلي گویجیمی،
عجیزلیگیمی اُدارین من ینه دن.
(تازه گل دك دوغارین من انه دن)

عجیزلیگ دیرمنینگ اوییمی یی قان،
عجیزلیگ دیرمینی هر قاپا دیقان،

قرقيما يتمان كأم بيليمي بۇكن،
عجيزليگيمي اودارين من ينه دن.
(تازه گل دك دوغارين من انه دن)

هوسداريم، هوانداريم، قاچيران،
دولتيمي، اقباليمي، اوچيرن،
آرمان بيلن نچه بيليم گچيرهن،
عجيزليگيمي اودارين من، ينه دن.
(تازه گل دك دوغارين من انه دن)

قربان گلدې قوا تيمي اويشيريپ،
دا غدا بولسا عجيزليگي سويشيريپ،
دمير بولسا، پولاد يالي ديش اوريپ،
عجيزليگيمي اودارين من ينه دن.
(تازه گل دك دوغارين من انه دن)

تركمينگ ميراثي

اينديكي چاقلار، اينديكي ياشلار،
نه قولپاغي بيلر، نه ره قالپاغي.
اونگلرينده قويسانگ قورقي دان هاشلار،
شۇ نأمه؟ دياي سنگ بيلمز تلپگي.

ياد دان چيقيپ باريار، بار يوق زاديميز،
سوراسانگ بيلمز لرديشليگ نأمه رير.
توركمين ليگدن قالپ باريار، آدي ميز،
بيلمز داشليق نأمه، ايشليگ نأمه رير.

«چوقاي»، «چاريق» آيلانايين آدينكا،
البتة يخشي زات، ورنى - كتابي.
قرمىز دونيم يه تيلمه سه، دادينكا،
ارته اوداپ بولماز، ببيگ خطاني.

«دیرتی» دیشلرینہ دِگمہدیگ یاشلار،
غاراض تُوویی گورسہ آش میقان دییر.
«یارما» اییپ گيجہ یاتمادیق باشلار،
«یارما»- دا بیر حیلی ایش میقان دییر.

پُسیق لبق چۆرگہ ساری یاغ سینگن،
آیدیلماسا نیردەن بیلسین اوماچی.
تامدیرینگ باشیندا بیر کۆکأدینگن،
«ک» دیمان کأنگ برر تامدیر آغاچی.

بۇ باراداسیز گۇناکار دأل سینگیز،
بیز یازیق لی آیتماندیریس سیزلرہ.
دورموشینگ شەدی سیز مثلی بال سینگیز،
آچیق لایین قولاق قویسانگ بیزلرہ.

قدیم - قدیم زامانلاردا بابالار،
بیر یاشاندا، چاقا قولپاق قۇی یارمیش.
سیلاق سیز میش قولپاق سیزجا چاقلار،
قولپاق ساچی بارچاقلار سوویارمیش.

اور پهمینگہ دیسم بُرمی بسندہ،
«سامورائی» نگ کلّی سینی گورەن سینگ.
سیریق لی کلّہ نینگ خودپہ سیندہ،
اُوزین ساچا خایران قالپ دوران سینگ.

شۇ ساچا ای بالام قولپاق دییرلر،
بیر قولپاقی پەزاپ یوزییل ساقلاتیار.
مانگلای ساچا جانام قالپاق دییرلر،
قالپاقادا حورمات قویوپ حاقلاتیار.

«تلپگہ» آتالار ناموس دییرمیش،
«بوخورتلپگ» تلپگلرینگ یاخشئی سی.
شونگ اوچینام قووانج بیلن گہ یرمیش،

یاش اولی - یاش کیجی - مُلا - باخشی سی.

«دیشلیگینگ» گوررینگ دیسنگ سویجی دیر،
باللی حیغینگ ایلکی دیشی چیقاندا،
پاتراق سہ چیلیاندر، پول دیر سویجی دیر،
واخ آیدمالي بولدوم پاتراق حاقیندا.

پاتراقا، یاد دیلده ذرت دیلیار،
پوفک چیقپ اول هم قمتدان قاجدی.
کآته اود دا کباب ادپ ایلیار،
بلال ادلی انه دیله یول آجدی.

«چوقای»، «چاریق» قدیم کوشینگ آدی دیر،
اؤز دورینده کوشلرینگ کوشیدی.
چوپان لارینگ شیندم گرگزادی دیر،
آرمان اولام تاریخ ایچره قویشدی.

«درتی» حقد ا گوررینگ برسم یاش لارا،
قدیم ساری یاغا آتلیان، توویی.
بی شهن وقتي ایسی یایرار داش لارا،
خورش سیز- دا بولسا قوویی دیر قووی.

دأنه آشا «یارما» دیلیار قوزیم،
«یارما» ایین اوزاق گجه آجیق ماز.
بیزه گورمان گچدیگ ای قارا گوزیم،
گورمه سگده گووین - قارین اوجیگمز.

تامدیر آغاچ «کسه یی» دیر بالالار،
«اوماچ» ساری یاغا دوغرا لان چورهگ.
بار بیله نیمی آیدیپ بردیم جانالار،
حاضریم کوپی راگ آیدیان لار گرہگ.

قربان! بک ساقلاي لینگ اصلیمیز نأمه؟

آنگريميز «اوغوزلار» آصليميز توركمين.
آصلي نكي بېنينگه، باغرينگا ياما،
قانيميز، قوقيميز، نسليميز توركمين.

رمضان آيينينگ برينچي سالليگي
1373
ايران - مشهد

